

ЮВІ
ВОГОНЬ
ДРУЖБИ

ПЕТНА

ЗУСТРІЧ

1956

РОМ

SVI
HS3270
.U38
P5
1962
12541

50-ЛІТТЯ ПЛАСТУ

Ю. Л. З. 1962

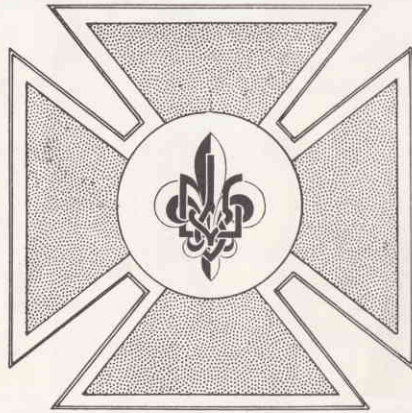
одноднівка
ювілеїної
пластової
зустрічі

50 - ліття
пласту

ВОГОНЬ ДРУЖБИ

ST. VLADIMIR INSTITUTE LIBRARY
620 SPADINA AVENUE
TORONTO, ONT. M5S 2H4

УКРАЇНСЬКИЙ ПЛАСТ У
СВІЙ 50 ЛІТНИЙ ЮВІЛЕЙ ВІД-
ДАЄ ПОЧЕСТЬ ТИМ ПЛАСТУ-
НАМ, ЯКІ ВІДДАЛИ СВОЄ
ЖИТТЯ У БОРОТБІ ЗА ВО-
ЛЮ СВОЄЇ БАТЬКІВЩИНИ.

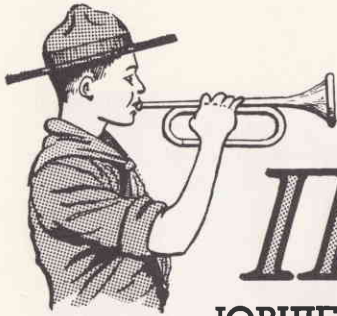
**„АРОТ”
ПЛ. СЕН. ДР. ОЛ. ТИСОВСЬКИЙ**

СКТМ І. ЧМОЛА

**„СІРИЙ ЛЕВ”
ПЛ. СЕН. ПРОФ. С. ЛЕВИЦЬКИЙ**

ПРИВІТ

ЮВІЛЕЙНІЙ ПЛАСТОВІЙ ЗУСТРІЧІ

Це мій цінний привілей вітати Ювілейну Пластову Зустріч, тут, на Вовчій Тропі, в рамках вшанування 50-тиліття Українського Пласту.

Подумати тільки — тисячі пластунів і пластунок, надхнені вірою в кращу українську людину і кращу майбутність, продовж п'ятдесяти років, беруть участь у Великій Грі Пластування, з її життям і заняттями посеред вільної природи, з багатством і різноманітністю зацікавлення, з її патосом шляхтного патріотизму і громадянського виховання.

Вишколюючись у пластових вмілостях, зберігаючи приписи фізичного виховання, повинуючись потребі духового й ідейного росту та моральному закону, ті пластуни й пластунки виростають на пожиточних громадян і відіграють важну роль у громадському житті.

Їхня служба громаді і народі вагається в широкому діапазоні — від вимоги виконати кожного дня хочби одно мале пластове добре діло, аж до наказу змагань із зброєю в руках, за здійснення своїх найвищих національних ідеалів.

Українська молодь глибоко захопилась Пластом; він її полонив та увів в простір української природи і надхнув романтикою та багатством ідей.

З різноманітності українських красвидів, з їх, себе взаємно доповнюючих ціх, зродилась ідея соборності земель; зі зустрічі й пізнання різних віток українського народу, зродилась ідея соборності нації; з пізнання історії і відчуття прагнень української спільноти, зродилась ідея боротьби за Соборну і Суверенну Українську Державу.

Сьогодні ми вшановуємо не тільки пластовий, але загальноукраїнський ювілей. Ми вшановуємо непереривність дії одного дуже важного і всіми признаного відтинка нашого громадського життя, що в рамках одної і тої самої пластової організації, з тим самим ідейним змістом, з тими самими моральними й ідейними законами перетривав п'ятдесят років в умовах великих воєн, важких політичних, соціальних та ідейних потрясень і змін.

Тільки в рамках загального признання і співпраці цілої української громади, тільки в загальному солідарному розумінні і підході до потреби і важности пластового самовиховання для української молоді, було можливим перетривати і сьогодні вшанувати цей ювілей.

Але наш ювілей, так як кожна річниця, має два обличчя — одно звернене до минулого, а друге задивлене у майбутнє.

Скільки змісту, розмаху і динаміки криється у кличі Зустрічі: *Шануй минуле, живи для майбутнього!*

Минуле — це тисячелітній період нашої історії, духового й ідейного росту, культурного й релігійного життя, праць, змагань, боротьби, поривів, радощів і смутків.

Живи для майбутнього — готуйсь, рости, розвивай і гартуй свої фізичні, духові й ідейні сили, скріпляй волю, стали характер, ставай будівничим нового життя, дальших сторінок історії...

Для одних — наша Ювілейна Зустріч, це погляд в минуле, це радісне завершення пройденого шляху, для других — це вихідна база до нового маршу в майбутнє, до нових змагань досягнути духову, фізичну й ідейну досконалість, але для всіх нас — це час великого духового й ідейного підйому, що в ньому ми віддаємо салют і пошану тим всім нашим друзам-пластунам, що поклали своє життя у збройній, нерівній але геройській боротьбі за Славу і Волю України.

Пластова Молоде, Твоя участь тут має подвійне значення: *поперше* — виступити тут та виявити свою пластову поставу, справність і вмільсть,

подруге — своєю масовою участю, своїм заняттям і осягами вшанувати самовиховні надбання Українського Пласту.

З фізичного аспекту, у системі пластового самовиховання, чотири елементи відіграють дуже велику роль — це сонце, повітря, вода і рух.

Найкращі пластові заняття це ті, що відбуваються гуртом посеред вільної природи, найкращі ігри, це ігри на пільних просторах і у лісових нетрях.

Пластові заняття, що відбуваються гуртом вимагають двох ідейних основ — дружнього співділання та зберігання засади чесної гри.

Дружба родиться з взаємопізнання, відшукання ниток спільних заінтересувань, піддержування і поглиблювання знайомства, викресання іскор взаємної симпатії та охоти й постанови спільно ділати та йти до вищої цілі.

Чесна гра — це ідеальне скорочення вимог Пластового Закону.

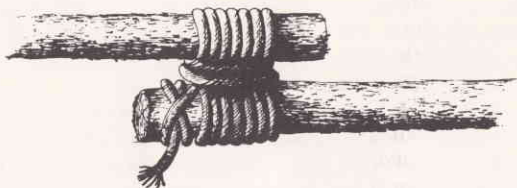
Ці фізичні та ідейні основні елементи та пластові заняття є вплетені суцільно в програму й зміст нашої Зустрічі. Найближчі дні проведете в рамках пластового таборування, в трудних умовах, та на іграх-змаганнях з собою та своїми друзями — суперниками.

В змаганнях — іграх, подібно, як в житті, можливості вагаються між перемогою і поразкою. Але старинні казали — зі щитом, або на щиті. У цьому теж міститься суть змагань і життя: Чесно змагатися.

Тож користайте зі сонця, повітря, води і руху. Нав'язуйте дружні зв'язки. Змагайтеся, зі збереженням чесної гри.

Бро Сладкий

Голова Організаційної Комісії Ю.П.З.

Сірий Лев

ДО ВАС МОЄ СЛОВО!

Від Редакції: Оці слова бл. п. Северина Левицького — Сірого Лева, Начального Пластуна нашого — писані були 15 років тому. Але й сьогодні кличуть вони нас, і сьогодні вони актуальні. Сірий Лев говорить до Вас, друзі — „До Вас моє слово“!

...За нами далеко, далеко, гей-би в казці, золоті вогні святоюріївських, пластових ватер по різних урочищах нашої прегарної Батьківщини, незабутні слова наших бадьорих пісень і присяг, але за нами також дні чину, праці й кривавих, жорстоких зусиль, дні спільних великих діл або час самотньої віри в себе, в ідею, в велике за-присяжене майбутнє.

Та нас не зломилі ці, нераз гіркі, як полин, дні, хоч досі не дана нам ще була перемога. Бо ми свідомі того, що вершині ідеалу не досягасться словами чи хитрунством, ми свідомі того, що жертви життя тих наших друзів, що більше до нас не повернуться, це безвідкличні постуляти в боротьбі за ідеал. І тому ми віри в зачаті ще прадідами нашими діло визволення не тратимо. Відродження Пласту в широку, сьогодні — на наші відносини — могутню організовану силу, це одна з ознак, що ми праці на половині шляху не кинемо. Віри в ідеал і волі його добути — в нас не бракує. Виковані в юнацьких пластових лавах працівники й борці достатньо це засвідчили на протязі багатолітнього існування Пласту, своєю громадянською працею, чи жертвами своєї крові. Але глядім ще й на добутий у тих наших змаганнях до ідеалу досвід, бо належне використання досвіду, — це половина успіху.

А одна з тих помилок — це свідомо, чи несвідомо вороже не тільки Пластові, але й усьому організованому українству твердження, що ідеали, які Пласт поклав у свої вершини, — це тільки „гра для молоді“, що з хвилиною закінчення юнацького віку можна без шкоди, а то й з користю для розвитку й росту українського життя всеціло або частинно потоптати невмирущі для кожної здорової спільноти гасла святоюріївської легенди.

Ні, і ще раз ні! Навпаки, поки всього нашого громадського життя не проникнуть ідеали служби Богу й Батьківщині, служби ближнім і послуху нами самими встановленій владі, поки юнаць-

кий пластовий закон не стане в духовому його поглибленні й законом зрілих мужів, доги багато жертв будуть трагічно зайвими! . . .

Основники Пласту почали „велику гру” від молоді тільки тому, бо, як визначні педагоги, мужи науки й громадські діячі, знали, що до створення нового покоління, оживленого одною спільною ідеєю, можна дійти тільки шляхом перевиховання юнацького кадру. Юнацький кадр це тільки вихідна точка; виховання зрілих мужів це реальна сила й міра вартости Пласту та його завдань . . .

І так прийшов момент, коли на сірому тлі нашого життя найшлися на пластовій праці знову разом, у спільних змаганнях сотні давно в Пласті вихованих працівників, без різниць віроісповідних чи політично-партійних поглядів. Що ще вчора здавалось бути в сфері мрій, сьогодні стало дійсністю. Мало того. За час довголітньої праці зникають поволі залишки давнього недовір'я, затирається у спільних змаганнях те, що нас ділило, скріплюється те, що єднає. Витворюється здорова спільнота.

Хай отже ця сьогоднішня пластова спільнота — вже не тільки юнаків, але й зрілих осіб — стане *тривким зв'язком цього покоління, що зуміє загоїти рани нанесені жорстокими ворогами й власними помилками.* Не дивімся на пластову організацію, як на чужий взірець. У нашій історії за чужі взірці ми не раз дорого платили. Але Пласт ми творили з нутра нашої Нації і для нас, а не на експорт. Він є витвором нашої духовости, він отже може мати — й дійсно має — свої власні завдання, яких може не потребує мати скавтовий улад іншої нації, має своє власне історичне завдання, збудоване на чесній, щирій, отвертій „великій грі” пластового побратимства й довір'я, свободи й дисципліни, обережності й жертвенності, розуму й святого запалу. До Вас оце моє слово!

У день св. Юрія, „Ватра” травень-червень 1947

ПЕРШИЙ НАЧАЛЬНИЙ ПЛАСТУН

— Пригадуєш?

Пригадуєш, коли ми переводили перший табір юначок на Пластовій Січі?

Він приїхав досить несподівано і відмінно від всіх інших гостей, які приїздили колинебудь на перевірку, — він не відбирав дефіляди, не перевірявав виструнчені лави. Він хотів бачити пластунок в акції і з місця проголосив алярм-поготівля. В кількох хвилинах треба було спакувати шатра й виряд і вповні розтаборитись в іншому місці, перенести хворих, зварити їжу і т. д.

— Так. Пригадую також, як серйозно ми сприймали цю гру, як кожний хотів якнайкраще виконати своє діло... Як Він оглядав все, давав поради, ганив та хвалив...

— А після того, найкращий гурток і булаву Він обдарив квітами... Так... І ми так завітчані машерували опісля на місце, де ждали батьки — „показ таборового дня”...

**
*

Так — чи це сама поява Сірого Лева на таборі, чи це тільки розмова з Ним — а стільки споминів незабутніх!

І ця синя волошка...

**
*

В мене волошка в руках. Засушена. Споминами обвінчана. Споминами про цю ніжну душу...

**
*

Чому ця людина так багато сердець торкнула? Чому так багато залишила нам для своїх рук? Як вміла жити вона?

— Вміла сприймати життя вповністю...

Вміла сприймати красу життя.

Це тільки один епізод. Тільки одна частина Його цілості, Його індивідуальності.

**

Дивлюсь на хроніку відкрити.

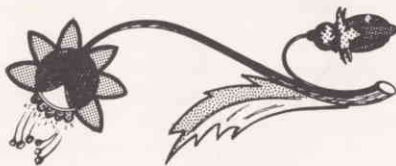
Засушена ромашка... жовта рута... оксамитний чорнобрівець... і найсвіжіша — ця волошка. І ця з городу Його...

Так, як були кругом нього квіти завжди, як дуже любив їх Він — так само й ділився ними, прикрашував і других ними.

Як ніжно їх Він відчував... І як відчувалось це при кожнім поданні квітки Ним...

**

Такою синьою волошкою залишаться спомини всі про ніжну велику людину, яка любов'ю квітів могла стільки сказати, стільки передати, стільки навчити...

„ОДЕСА” - ЗАЛОГА ТОРОНТО

ІНСТРУКТОРИ І УЧАСНИЦІ
ДІВОЧОГО ВОДНОГО ТАБОРУ
РОЧЕСТЕР

„КРИМ” - ЗАЛОГА ДЕТРОЙТ

НА

БУДУЮТЬ ПРИСТАНЬ

„ВІКІНГ” -
ЗАЛОГА РОЧЕСТЕР

МВК - РОЧЕСТЕР

ПІДАВАЛИНИ ПЛАСТУ

Др. Ол. Тисовський

Почати б від ролі, яку грає: одиниця в житті народу, нарід в житті людства й людство в житті світа. Подумаєте — занадто сміла черга, ледви, чи можливо обняти цілу її в невеликій статті. А все таки треба нам здати собі справу з того, що саме, говорячи передовсім іменем молоді, ми — як ці людські одиниці — насправді собою представляємо. Це потрібно, щоб з'ясувати собі, чи і наскільки варто є комусь цікавитись нами, оберігати нас, нами піклуватись, над нашим тілесним

і духовим розвитком трудитися й надавати йому окреслений (який то?) напрям, охороняючи нас перед схибленням. Для нас пластунів свідомість доцільності нашого самовиховання вирішно важна. Головно ж у ідейній ділянці, добрий напрям про який тут ідеться, може бути лиш один і найкоротша дорога до цілі лиш одна, іменно проста. Не ломана, не вигиняста, ні розбіжна, не залежна від умов, лиш одна: проста.

У житті народу, або нації, з окресленим видом життєздатного суспільного організму, одиниця є, — простить природникові таке уявлення — листком якої то деревини. Форма того листка, як звичайно, приблизно питома для ґатунку цього дерева. Кажу „приблизно”, бо в певних межах такий листок не має усталеної величини, його платівка не конче докладно окресленого вигляду, різна кількість розщиплень, різні обриси беріжка, тощо, але при всему тому подробиці назагал для ґатунку — питомі. І те все разом після завершення деревиною її росту складається на замітну з далека форму якого то дуба, чи берези, ясеня, тополі, чи якої там — нації. Людина, громадянин, цей листок дерева-нації дається зривати, пірвати вітрові, хуртовині, вдарити дівтакові палицею і т. п. Алез цей

листок — доки він при деревині — є, як відомо, по „званні”: її легенями, кормителем, нераз змислом, або знову ж забезпечкою, часом продовжником роду. а може ще й більше чим для тієї своєї деревини, з якої він виріс. Якщо не жаль нам деревини, живої істоти, і по-втинаємо багато її улистнених галузок, залишаючи трохи пуп'янків, здивуємося за рік, яке то „неприродно” велике, широке листя виросте з цих пуп'янків. Воно, те листя, наче знає, що його дерево потребує світла, повітря, поживи й багато всякого, щоб рятувати життя zagrożене нашим експериментом.

Той свідомості, того розуміння потреб нації, щоб вона могла жити, потрібно конечно кожному листові, кожній одиниці, громадянині. Це не якесь поетичне порівняння, чи приклад на наше твердження. Це справжня дійсність, закон природи, необхідне кожному складному організмові. Без того інстинкту, чи свідомості нема організованого життя, нема нації. Листки, яким бракує сили триматися свого дерева, такі що передчасно в'януть, що відпадають під подувом вітру, що їх точить черв'як, насила пліснь, листки, що через те не дають дереву того, чим воно живе, — якщо їх багато, — обезсилюють дерево, вкінці стають причиною його хворіння, за-непаду, смерті його самого, а буває теж, що й цілого його роду. По листках пізнати, чи довго ще дереву прожити. Здорове дерево вирощує здорові листки і дбає, щоб листки мали інстинктовну свідомість того, що йому, як дереву від них потрібно. Вони теж і сповняють своє завдання, поки хтось, чи щось не ушкодить їхнього здоровля, не знеправить їхнього інстинкту.

Пишу про дерево й про листки, а тягом думаю про націю й про її громадян. Як сказано, воно по суті те саме. Легко зрозуміти це такому, що знає, як живе деревина. А відомо й те, що листки, які відпали від дерева, припадають на погній, на підстилку, на якій гарно живуть і розростаються всілякі сусідні дерева в той час, коли своє дерево ізза втрати листків може вже догоряє. Це, дозвольте порівняти, так, як нація, якої громадяни розгубились, бо віддали себе цілих з традицією, звичаями, вірою, мовою, ім'ям на підкріплення чужої нації. В цілому ясна справа: які громадяни, така судьба нації. Адже недавно було таке, що нація після програної війни, здавалось, безнадійна руїна. Але мільони рук взялися до роботи і в короткому часі на місце руїн — держава, знову сила, знову пострах сусідів, хоч і без оружжя. Значить: дерево покритось новими листками, які не відпадають безсило на погній сусідам, а сповняють скільки снаги свою роботу на користь дереву й собі.

Гатунки дерев по природньому порядку між собою, а навіть дерева того самого гатунку, не є однакові: на березі не виростуть листки дуба, ні на дубі листки берези. Ці різниці йдуть глибоко у тканки, дарма, що основні чинності листків усюди ці самі. Тож нації не є однакові, хоч люди, як люди, пізнаєш все людину. Алеж і люди-громадяни одної нації між собою не є однакові. У кожного є

щось питеме з родини, роду, нації і ще своє власне, що різнить його від інших. Воно не на те, щоби те, що природа творить різним, хтось без думки перемішував, вирівнював, самовільно намагався творити якесь щось сіре, одноманітне. Це протилежне природньому порядку. А якщо людина нарешті таке творить, то воно все є насильством і на довгий час не вдається вдержати. Відомо, буває ще все, що напаслива нація, брутально покорила слабші народи, відтак давить невідгідні їй буцімто меншини, вмовляючи, що це мало-важні відломи, відщеплення, ворогами штучно придумані твори, тощо, заперечує їм право виявляти свою окремішність, накидує їм свою мову, свої звичаї, свій спосіб життя, щоб легше було над ними панувати. Тому теж пригортає вона під свій усе зривуючий безоглядний національний покров добрих їй до прибільшення собі слави, талановитих, чим небудь кращих, або знову корисних, бо помножуючих їй кількість свого населення, нехай і безхарактерних громадян покорених націй, які ради поживи бачать батьківщину всюди там, де їм добре живеться. А підступно зве така нація свій власний край разом із усім, що загарбала, начеб то „спільною всіх підданих батьківщиною”. Таке ніби братання сильнішого зі слабшим усе виявляється безцеремонним національним шовінізмом пануючого. А це зі справжньою міжнародною рівністю, краще рівноправністю, не має нічого спільного й є безглуздим фарисейством, обчисленим на слабоумних, байдужих на все громадян невідгідної нації.

Природні різниці між народами, націями, а загалом між живими творами, як у природі, так і серед людства, мають для життя на землі велике й розумне значіння. Глянути б лиш на листки га-лузок напр. клена, чи (гірко-) каштана. Листки виразно різні величиною, довжиною, уставкою творять спільно одну наче тарілку плоску зелену площу, звернену до світла, до сонця. У такий спосіб всі листки на цілому дереві, це величезна площа, сказати б „апаратура” до збирання життєдайного сонячного проміння. Значить, різниці між живими істотами, що разом творять організм вищого ряду, їхня різновидність є основою поділу чинностей, завдань, праці для їх досконалення, а з тим теж усовершенування цілої збірноти. І це діється справді, якщо складові істоти, листки, особи, громадяни слухаючись інстинкту, чи розсудку, розвивають до можливих вершин свої добрі прикмети-таланти: у першу чергу своє здоров'я, а далі напр. фізичну силу, свої змисли, своє знання й усе те інше, що є предметом піклування у Пласті, якщо йдеться про пластунство, а в природі залежно від призначення твору, рослини, тварини, чи людини. У тому власне йде між істотами змаг за досконалість. У природі він дуже поважний, просто жорстокий: хто, чи що в живій природі не трудиться, щоб визначитись справжньою вартістю, той пропав.

Між людьми по їхній природі теж не інакше. Ось іде серед націй змаг на всіх ділянках. Якщо яка з них не змагає, щоб устоятись, ця нація, як „нація” пропадає. А не може устоятись така нація, якої громадяни ні інстинктивно, ні свідомо не змагають до досконалості відповідно до своїх природньо даних сил, таланів, уміностей.

Як це дерево на свої листки, мусить нація, як збірнота, рахувати на доцільну, щораз кращу, солідарну, зорганізовану співпрацю всіх своїх громадян, кожного по його силам, таланові, знанню у службі збірноті, своїй нації. Нація не має багато користі з того, що цей, чи інший її громадянин служить своїм таланом і працею іншій спільноті, іншій нації, коли є можливість віддати свій труд своїм. Вийком є хіба ті, що вчать в чужих, щоби потому служити теж своїм. Якже нажаль багато за цілі віки нашої історії відпало таланом здорових, родом значних листків від сильного колись українського дерева і лягло урожайним безіменним погноєм для росту чужої збірноти, яка виросла в націю, сильне чуже дерево, що відбирає українському ще всі такі здоровому пневі всі соки плодючого українського ґрунту й заслонує темрявою неучтва сонце українського неба. Нові, молоді, талановиті листки виростають, що правда, скільки можуть, добувають зі себе всю силу, напружують все своє вміння, щоб життєздатний матірний пеня не загинув. Але скільки інших теж талановитих, а лиш усе дурманених чужими, ворожими підшептами відрікається всего, що своє, затрачує інстинкт, природнє розуміння цінності своєї ролі для життя й існу-

вання своєї нації, від якої вони відірвані пропадуть серед боротьби гігантних союзних спільнот, що вирости між іншим таки теж при їхній допомозі.

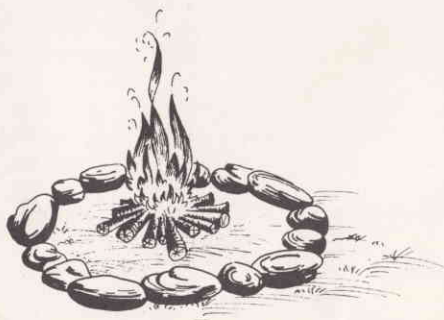

Алеж і з тих гігантів останеться побідником той, що в його спільноті більшість — ні, загал одиниць, громадян усвідомить собі в час, чим попри зброю може спільнота охоронитися від заглади, яка їй грозить. У таку хвилину, як учить історія, грізнішою від ворожої зброї є в нутрі нації брутальна честилюбовність, спори за владу, невідповідальна незгідливість і шукання особистих користей у вислугуванні ворогові. Якщож у спільному зусиллі якась кількість націй спільно береться захищати своє існування, то ніяк під умовою зарівнання питоменностей поодиноких національних спільнот проти закону диференціяції, забезпечення розвитку добрих, корисних для поступу людства питомих національних прикмет.

Для такого природнього справжнього єднання людей у збірноті і далі збірнот у вищі з'єднання основою є накази моралі й етики, нормуючі відношення людини до людини. Ті засади, установлені віками й багатьома поколіннями, сьогодні вже так прецизно з'ясовані, що видаються нам просто самозрозумілими, а вміщена в них правда так незрушима, що хто діє проти неї, той скоріше, чи пізніше знайдеться на безвихідному бездоріжжі. Якесь змагання звільнитися від тієї віковичної моралі й етики виглядає наче б було само собою проявом аномального, хворого, божевільного ума. А вже ніяк не сміє розумна людська збірнота задля своїх самолюбних цілей легковажити, зневажати, або й понижати ідеалів добра, тих людством зберіганих, шанованих, з повним правом на п'єдсталь божества підношених величних засад, що в людських, первісно нічим не зв'язаних істотах, будять душу, свідомість приналежності до родинної, родової, народньої, національної, врешті вселюдської спільноти. Лиш у тій власне формі, у формі цивілізованої

і культурної збірноти представляє людина, істота у всесвіті одним безси́льна й зовсім невидна, справжній складник незглибимої тайни вселенної, незрушимого доказу існування нашому поняттю недоступного Бога. Його почитання відмежує гостро людину свідому своїх думок і вчинків, від несвідомого живого оточення. У формах і змісті того почитання відзеркалюються ступні духового відношення людини до ідеалу святості і совершенства.

Ось на таких міркуваннях і на послідовних висновках із них ґрунтується наша українська пластова ідея. У ній придумано засоби, як доводити молодь української національної збірноти, отже кожного юнака й кожної юначки, здібних самостійно думати й по молодечому захоплюватися ідеями правди, добра й краси, а далі теж кожного громадянина, до розуміння того значіння, що його вони як одиниці мають у житті своєї нації. При тому не має Пласт наміру відбирати молоді безжурності її віку, що є молоді природнім правом. Пласт не накидає з'ясованих тут засад насильно, не змушує до сліпого послуху, не відбирає свободи думки, чи діла, а виразно вимагає добровільного „самовиховання” й подає способи, як самому собі добувати знання й засади дружнього співжиття з добрих джерел і прикладів. Лиш намагається Пласт включати молодь поступово у рідну спільноту, свідому своєї Богом і природою даної збірної сили і права бути незалежною нацією на своїй території. Намагається теж Пласт відновити у вдачі пластуна-юнака, чи пластунки-юначки інстинкт, почуття сильної приналежності до своєї нації, обов'язку плекати в собі все те, що українській нації потрібне до існування й охорони, що рівночасно морально й етично забезпечує людині й нації рівноправне місце серед вселюдської збірноти, призначеної до вищих, божих цілей.

ЦАРЮ НЕБЕСНИЙ

*Царю Небесний, Джерело світла,
Твоїм промінням встели нам шлях,
Щоб в душах наших радість розквітла,
Щоб запалала віра в серцях.*

*Царю Небесний, Всесильний Боже,
Мудрість і силу й ласку нам дай,
Щоб подолати діло вороже,
Визволить рідний, багьківський Край.*

*Царю Небесний, Боже Єдиний,
Будь нам зорею в ночі тривоги,
Знаком, що з нами в кожную хвилину
Сила і Правда, з нами наш Бог.*

-МОЛИТВА

Ольга Кузьмович

ВОНИ — ПЛАСТУНИ

(Про Пласт — непластунам)

Вакаційне товариство вибирається у мандрівку в гори. Великі приготування, рух та вкінці вирушають.

Спершу розмова немає кінця, жарти, перегони, хто скоріше іде. Одначе по годині ходу, розмови втихають, віддих стає короткий, обличчя червоні. Але є між прогульковцями такі, що немов не відчувають втоми й стрімкого підходу. У них рівний крок, виструнчені постаті, усміх на лиці. Хтось із завистю в голосі стверджує: „Ім не штука, вони — пластуни”.

**
**

Читаєте в наших часописах про научні успіхи нашої молоді. Цей закінчив з найкращим ступенем важкі студії, ця здобула таку а таку нагороду у своїй школі. А при кінці цих наших радісних вісток майже завжди заввага: „бере активну участь в пластовій організації”.

**
**

На пластовому таборі горить велика ватра. А довкруги сидять пластуни різного віку, їхні батьки, принагідні гості. Всі однаково задивлені у палаючий вогонь, з’єдинені в пісні, заслухані у слова. Мусить бути щось виїмкового в цих ватрах, коли наслідують їх у всіх інших молодечих організаціях, у всіх літниськах, де збирається українська молодь.

**
**

Що це є цей Пласт, чим інакші є ці молоді люди у яких способі життя все підкреслюється, що вони — пластуни?

Пласт, це організація, яка старається допомогти молодим особам виробити здоровий фізично та духово характер. Пласт самовиховує, а не вчить, спрямовує на правильний шлях приміром, а не карою, притягає грою, а не примусом. Пласт, це приготування до справжнього життя і тому в ньому невігоди, фізичне зусилля, поміч друзям і послух вибраному прововоді; радість і романтика. Перш усього однак, Пласт є українським, він синтеза скавтової, міжнародньої ідеї з українським змістом. Саме це щасливе отримання допомогло перегрівати пластовій організації 50 років бурей і негод та дочекатися золотого ювілею.

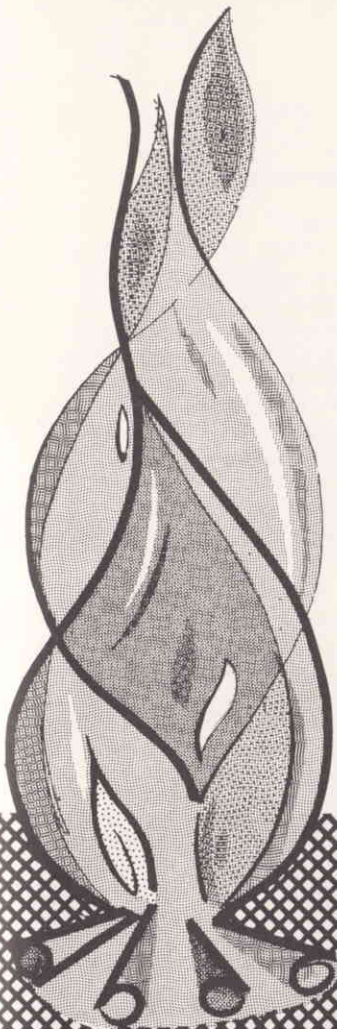
Бо пластові ідеї є завжди актуальні, у кожних життєвих обставинах так у добі астронавтів, як і в часах драбинястих возів. Хто зна, чи зараз не є ці життєві засади більш навіть потрібні, як перед 20-30 роками?

Взаїмна поміч, співпраця гуртом, вимога певного гарту діла і духа, вірність Божим законам і батьківщині, зближення до природи — все це складається на зміст пластового закону, якого придержувати мають ці, що добровільно вступили до пластової організації.

Підкреслюємо *добровільно* тому, що приналежність до Пласту це не примус, ані обов'язок, це не доказ доброго українства чи кращого походження, а тільки і виключно охота і внутрішнє бажання молодій людині приступити до гурта однолітків і спільно у радості та гарних переживаннях працювати над виробленням свого характеру й тугістю тіла. Але саме ця добровільність ставить вимоги яких треба додержувати цим, що в пластовому гурті, а які повинні респектувати батьки та ціле наше українське довілля.

Так воно у більшості і є. Громадянство знає хто це пластуни, які їхні засади та що можна від них вимагати. Тому ніякий непластовий вчинок не проходить пластунам без застережень, тому очікується від пластунів, чогось кращого, більшого, сильнішого. Вони мають бути найкращими у мандрівці, у виконванні своїх обов'язків, у дружбі та в духовій зв'язі із країною своїх батьків. Це для всіх ясне та самозрозуміле — інакше вони не повинні називати себе українськими пластунами.

при баъри...

ТОЧКА НА БАТРИ - Ю.П.З. 1957

ВАТРА

(На мелодію „Очерет був мені за колиску” Фальківського)

*Розкотилися зорі над нами
І розмріялась ніч чарівна,
Усміхається ватра зірками
Мерехтить у просторах весна.*

*І серця біля ватри у крузі,
Повній мрій, повні зір і весни,
Пластові це походились друзі
Про юнацькі розказують сні.*

*А коли будуть хмари над нами,
Як простелиться мрякою шлях,
Причаруємо сонце піснями,
Щоб світило на наших стежках.*

*Бо шепочуть нам зорі над нами,
Ясна ватра і ніч чарівна,
Що повернеться ще з пластунами
В Україну квітцита весна.*

Леся Храплива

„ВАТРА НА МОКРО”
2ИЙ МВК — 1953

ПІДПАЛЕННЯ ВАТРИ — Ю.П.З. 1957
ЧОРНОМОРЦІ

Гар пластубанна

Е. Кульчицький-Гут

Веселим гамором і срібlistим сміхом наповнена вщерть зелена галлявина посеред глибокого лісу. Це молоді юнаки радіють так своїми подвигами і з гордістю розказують про свої пригоди, що їх вони пережили в щойно закінченій грі.

Що ж це була за гра? Чи „козаки й татари“? Чи може „полювання на ведмедя“? А може „схоплення ворожого знамени“? Байдуже, зрештою, як називалася ця гра. Юнаки довго її не забудуть, бо стільки радощів, стільки переживань вона дала їм.

Хто ж ці юнаки? Ти пізнаєш їх по одностроях і відзнаках. Це українські пластуни.

**

*

Криштално чисте озерце, обрамоване вінцем смарагдових лісів. У майже непорушному дзеркалі води відбиваються стрункі смереки, білі хмаринки — що повільно, немов у задумі, плывуть по небі — і глибока-глибока голубиць, що краю не має...

Тиша така, що чути як серце б'ється. Лиш час-до-часу десь пташка защебече, якась комашка забринить. Ось плюснула рибка, виплигнувши за мушкою. І знову тиша.

Та ось там, де озеро острим клином вривується у лісистий терен, щось немов ворухнулось. Тяжко пізнати, що воно таке. Ах, це гурток молодих юнаків! Але їхній зеленуватого кольору одяг робить їх майже невидними серед лісової зелені. Тихо й непорушно підглядають вони стрункого, бистрого оленя, гордого жителя лісів. Напившись досхочу, він зникає в гушавині, як дух, навіть не помітивши хлопці.

Хто ж ці юнаки? Та напевно вже пізнав їх. Це пластуни.

**

*

Вечоріє. Під шум дощу на лісову поляну виходить гурт дивних закутаних постатей, з якимись горбами на плечах. Короткий наказ їх ватажка — і починає кипіти праця. Ось уже за короткий час розбиті шатра, палахкотить ватра й сушить мокрі частини одягу, несеться запах смачної страви. Вмить усе готове до вигідного, безпечного нічлігу.

Це пластуни! Вони не лякаються ні дощу, ні іншої негоди. Тверде таборове життя та мандрівки навчили їх, як давати собі раду в усіх обставинах та як дбати про свою вигоду, безпеку й здоров'я.

Юнак з тремтінням григлядається дивній пригоді: Під котом, що виліз високо на дерево, зламалась гілка. Він падає вниз коміть головою. Та враз кіт круто повертається й паде на землю на всі чотири ноги.

„Кіт завжди падає на ноги” — скільки разів чув він це від старших?

Людям теж нераз трапляється халепа і вони „падають стрімголов униз”. Тільки небагато таких, що „впадуть на ноги” або, як говорять, „вийдуть сухими з води”. Але це не „випадок” ані „щастя”. Ні! Треба вміти знайти вихід з кожної пригоді!

Справжній пластун це вмів, бо ціле життя пластуна — це школа, як „бути готовим” і зарадним у кожному випадку.

Через рухливу вулицю хоче перейти старенька бабуся з клунком у руках, але не має відваги. Вже двічі пускалась перейти й усе заверталась.

Та ось два юнаки підходять до неї, вітають її та пропонують допомогу. Один бере клунок, а другий подає бабусі руку. І за хвилину вона вже на другому боці вулиці. Ще й помагають їй всієї до автобусу й подають клунок.

Хто ж ці юнаки? Це — лицарі новітньої доби, пластуни. Вони заприсяглися робити добрі вчинки й помагати другим.

Невеличкий вогник радісно палахкотить і даремно намагається проникнути бездонну темряву ночі. Його ясне полум'я золотить голови малої ватаги молодих хлопців-однолітків, що сидять довкола ватри, і відбивається у їх очах, блискучих від зворушення і завзяття.

В недалекому чагарнику відзиваються ташмні шелести. Тихо тріскає ватра. Шумливу пісню співають вершки високих дерев, що немов темно-синя стіна стоять оподалік.

Хлопці жадібно ловлять кожне слово свого ватажка. Він оповідає їм про подвиги оборонців їх прадідної землі, казкової країни, що їй на ім'я — УКРАЇНА.

І звивається хлопцям, як то вони самі несуться вихром по розлогих степах чи бродять лісами по високих верхах синіх гір — готові боронити цю чудову країну перед усяким ворогом. Вона — батьківщина їхніх батьків, їхніх предків.

Ти знаєш, хто ці юнаки. Це — українські пластуни.

Так, цікаве, радісне й щасливе життя юнаків у Пласті! Та не тільки безжурну гру, не лише гарт і заправу, не саме життя повне пригод і переживань дає Пласт. Він привчає теж знаходити радість, допомагаючи по лицарськи тим, що потребують помочі. Він указує шлях, як кожночасно служити рідній спільноті з усіх наших сил. Він дозволяє черпати повними пригорщами з криниці Краси й Добра, цих найдорожчих скарбів людського роду.

ІСТОРІЯ ПЛАСТУ

В ІЛЮСТРАЦІЯХ

ФОТО: ПЛАСТОВИЙ ФОТОГР. АРХІВ
„ТАМ-ТАМ”

СЕН. КУЗЬМОВИЧ О.
СЕН. ПЕТРІВ С.
СЕН. ШВҒРИН
СТ.П. ОНИШКЕВИЧ ЛАРИСА
СТ.П. ОНИШКЕВИЧ ЛЮБОМИР
СТ.П. ПАЛИВОДА С.
СТ.П. РОМАНКІВ Л.
СТ.П. ПИЛИШЕНКО ВОЛ.
СТ.П. ГЕВРИК Т.

СКТМ І. ЧМОЛА

ПЛАСТУН В РОЗМОВІ З ГУЦУЛОМ

МИТРОП
СЕРЕД ПЛ

МИТРОПОЛИТ ШЕПТИЦЬКИЙ
СЕРЕД ПЛАСТУНІВ У ПІДЛЮТОМУ

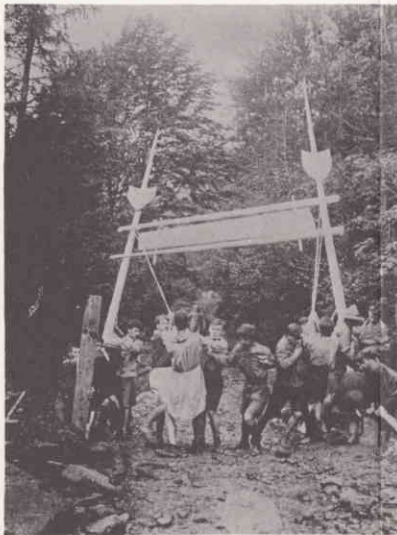
СКТМ І ЧМОЛА
СЕРЕД ПЛАСТУНІВ
ТАБІР В КОРЧИНІ

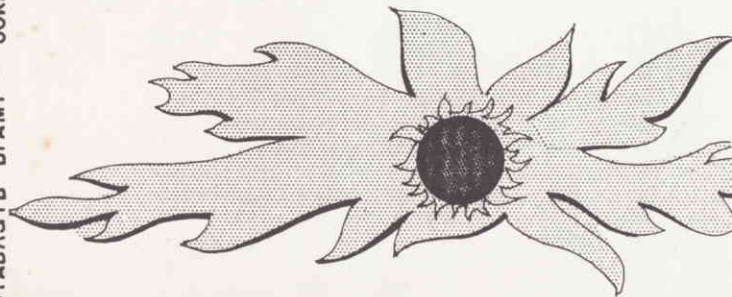
ПЛАСТОВА ЗУСТРІЧ В БУБНИЦІ

СКТМ ЧМОЛА БЕРЕД ПЛАСТУНІВ НА СОКОЛІ

СТАВЛЯТЬ БРАМУ - СОКІА, 1926

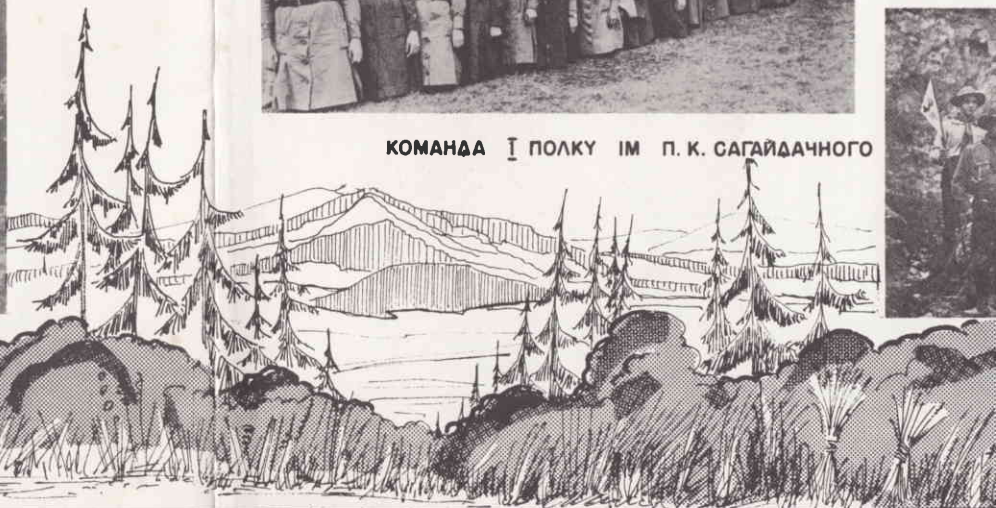

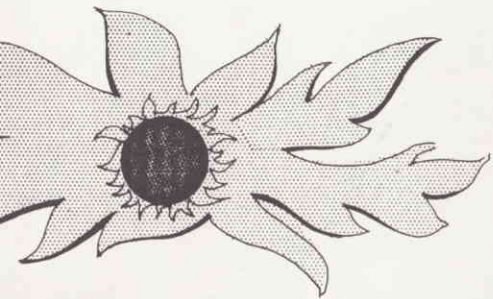
НА СОКОЛІ
ДІВОЧИЙ Т

КОМАНДА I ПОЛКУ ІМ П. К. САГАЙДАЧНОГО

ПОСВЯЧЕННЯ ТАБОРУ СОКІА - 1926
ПЕРШИЙ РЪД: І. ЧМОЛА, СІРИЙ ЛЕВ

НА СОКОЛІ: ВПРАВИ З ШАТРАМИ

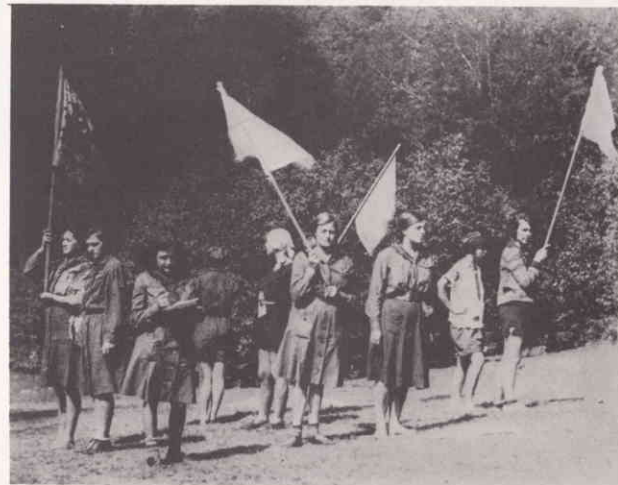

НА СОКОЛІ — 1929

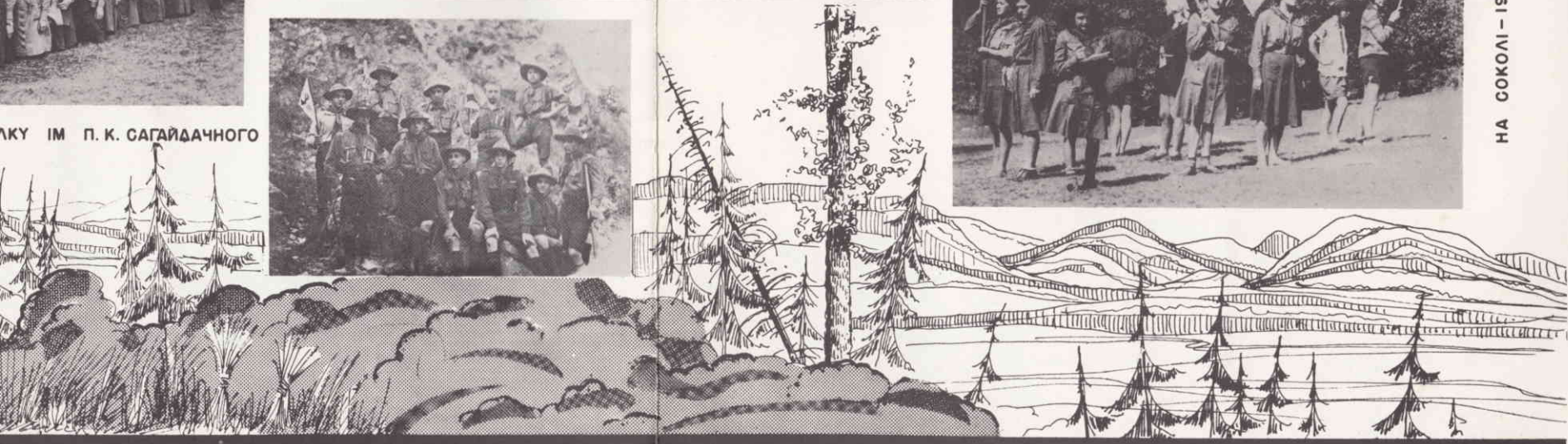

НА СОКОЛІ, 1929
ДІВОЧИЙ ТАБІР

ПАРКУ ІМ П. К. САГАЙДАЧНОГО

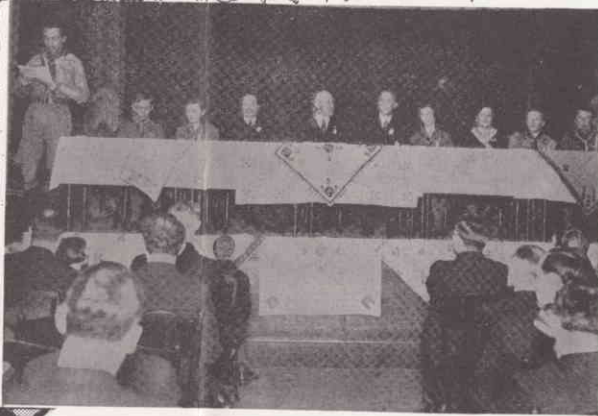
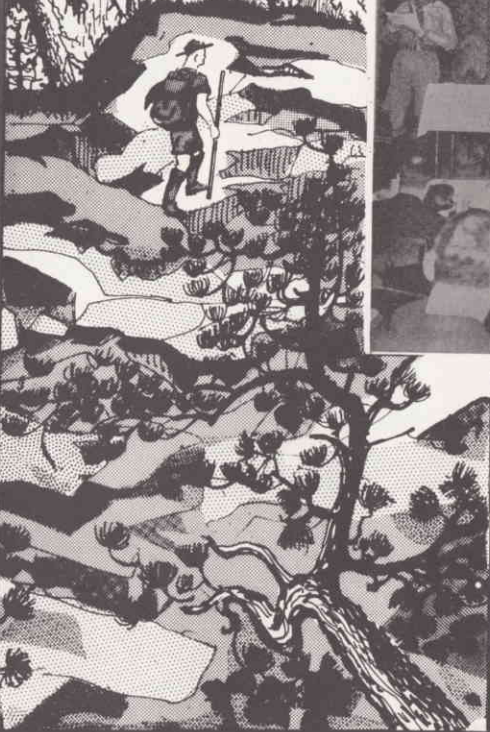
НА СОКОЛІ — 1929

ТАБІР: КОСМАЧ – ПЛАЮЧ
1933

СВЯТКУВАННЯ
20ТИ ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ
ПРАГА, 13 БЕРЕЗНЯ 1932

ОДНОСТРІЙ НОВАКА
СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ ПЛАСТУНІВ ЕМІГРАНТІВ

Союз Українських Пластунів Емігрантів
UNIO DE UKRAJINAE SCOLTOJ EMIGRANTOJ.

№ 2

ЧЛЕНСЬКА КАРТКА

Всеволод Петрів
"Пластун", Рівненська

дата 14. V. 1932.

Євг. Виробин
КОМАНДАНТ.

НА

ТАБІР: КОСМАЧ - ПЛАЮЧ
1933

В КАРПАТАХ
1937

ШАТРО ПЛАСТУНІВ 3 ХУСТУ
ЗАКАРПАТТЯ - 1937

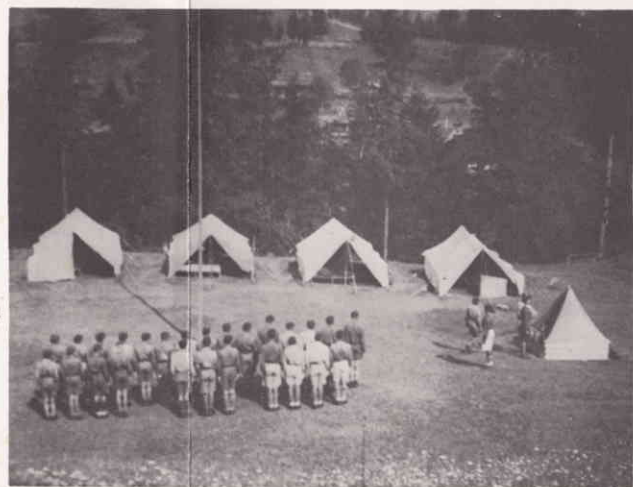

Емігрантів
КОСМАЧ.

№ 2

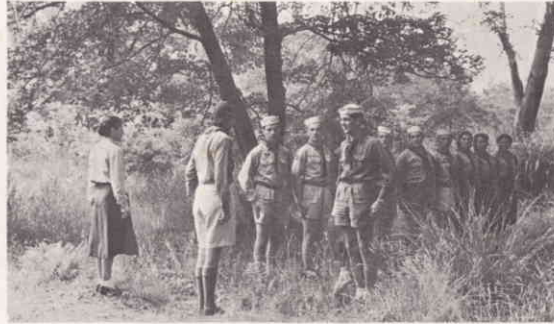
НА СОКОЛІ, 1936

ТАБІР: КОСМАЧ ПЛАЮЧ

**ВОДНИЙ ТАБІР
БАБИЛОН, США - 1954**

**ТАБІР УПН-ІВ „НОВЕ ЗАПОРІЖЖЯ”
ВОВЧА ТРОПА-1956**

**ПЕРШІ ЗБОРИ КУЛО
(ПСТІЙ СВІТОВИЙ ЗІЗА ПЛАСТУНІВ)**

**ТАБІР УПЮ-ОК „БИСТРА СТІЛА”
ПЛАСТОВА СІЧ - 1954**

НА ТАБОРІ, БОБРІВКА - 1956

ПОСВЯЧЕННЯ ВІТРИЛЬНИКА США - 1954

**ЗІЗА ЗАХІА КАНАДИ (40-ЛІТТС УСС)
ВІННІПЕГ, КАНАДА**

IP
1954

ТАБІР УПН-ІВ „НОВЕ ЗАПОРІЖЖЯ”
ВОВЧА ТРОПА-1956

БУЛАВА НОВАЦЬКОГО ТАБОРУ

БУДУЮТЬ ПРЕСТІЛ
СВЯТО ВЕСНИ - 1955

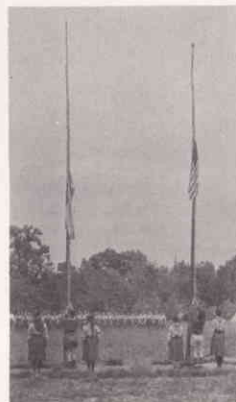

ТАБІР УПУ-ОК „БИСТРА СТІЛА”
ПЛАСТОВА СІЧ - 1954

ВЕЖИ - ТАБІР УПН-ІВ „НОВЕ ЗАПОРІЖЖЯ”

НА ТАБОРІ, БОБРІВКА - 1956

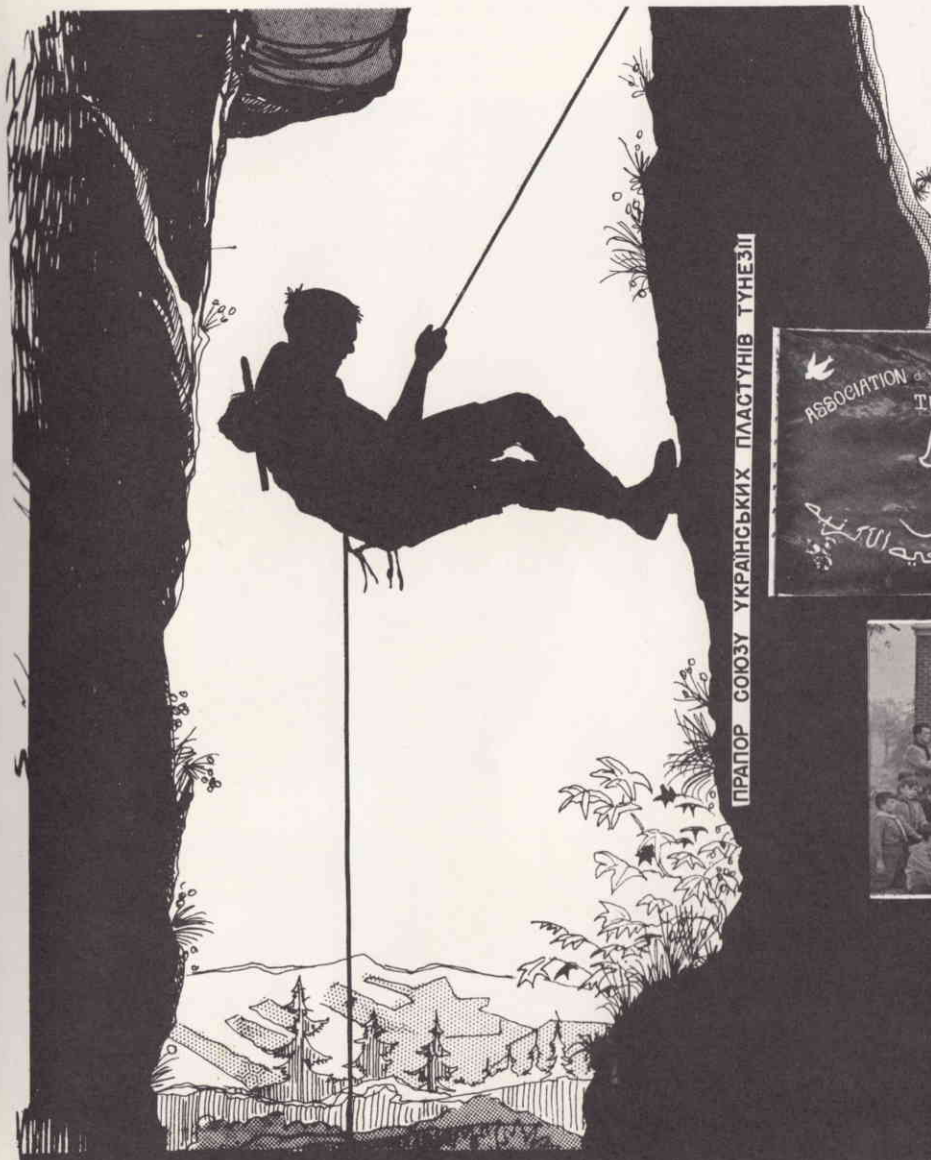

ТАБІР УПУ-ОК „ЄВШАН ЗІЛЛІ”

СВЯТО ВЕСНИ 1957
НЬЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ

СВІТОВЕ АЖЕМБОРІ
США - 1955

ПРАПОР СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ ПЛАСТУНІВ ТУНІЗІЇ

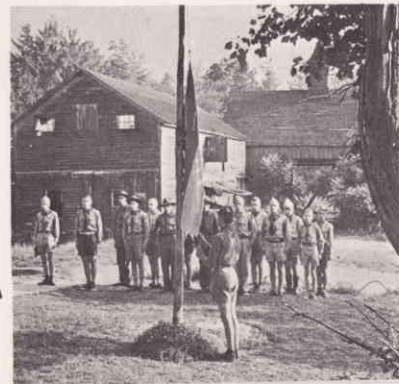
САМ. ГУРТОК УСП
"ВОСКУЛАКИ"
СВЯТО ВЕСНИ 1951
ЕДМОНТОН, КАНАДА

ПРЕМ'ЄР КАНАДИ САН ЛОРЕН В АСИСТ
60-ЛІТТЯ ПОСЕЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ В
ЕДМОНТОН, КАНАДА - 1951

ПЕРША ПЛАСТОВА ЗУСТРІЧ В США
УКРАЇНСЬКЕ СЕЛО - 1949

ВТК УПЮ-ІВ "МАЛА БЕРЕЗА"
НЕРРОВСБҮРГ, США - 1950

ВТК УПЮ-ІВ „КОРСУНЬ”
НЕРРОВСБУРГ, США - 1952

ПРЕМ'ЄР КАНАДИ САН ЛОРЕН В АСИСТІ ПЛАСТУНІВ
60-ЛІТТЯ ПОСЕЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ В КАНАДІ
ЕДМОНТОН, КАНАДА - 1951

19 КУРС НОВАЦЬКИХ ВИХОВНИКІВ
ВОВЧА ТРОПА - 1953

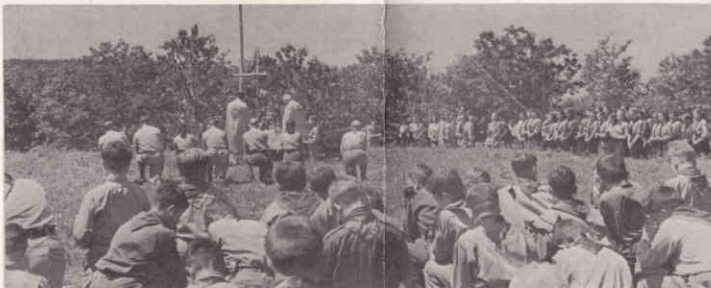
ТАБОРОВИКИ - ДРУГІЙ МВК
КАНАДА, 1953

СІРИЙ ЛЕВ ВІДВІДУЄ
ТАБІР УПЮ-ІВ „СОКІЛ”
ВОВЧА ТРОПА - 1953

В США
49

СВЯТО ВЕСНИ 1952 РОКУ - ВОВЧА ТРОПА

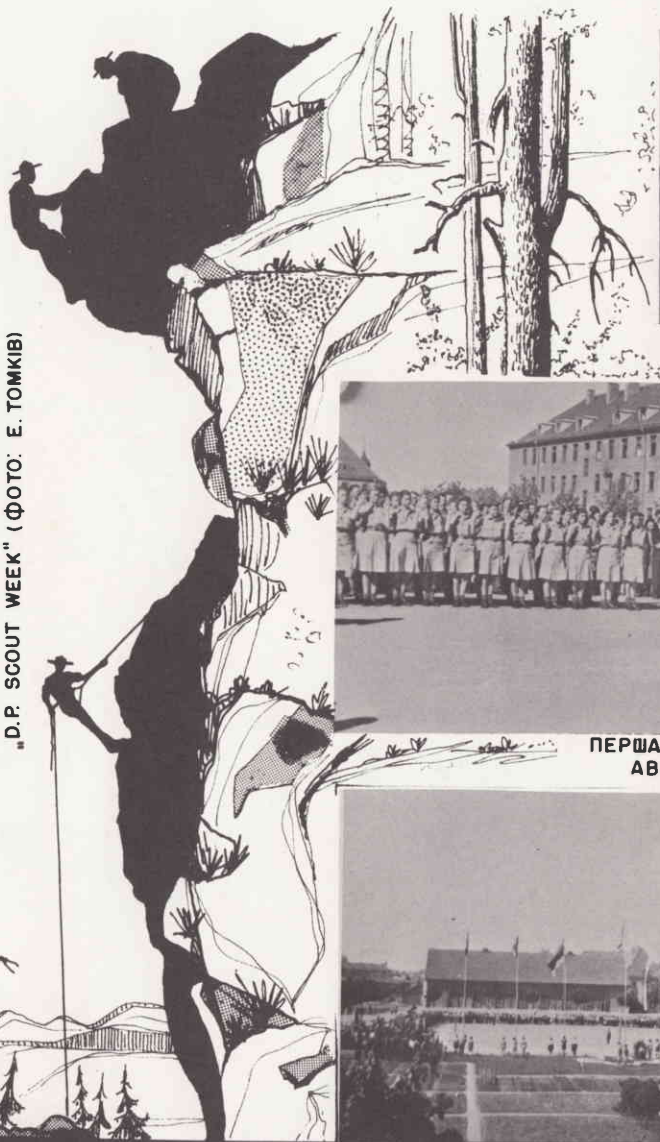

ФЛОТА - ПЕРШИЙ МВК
США, 1952

ВТК УПЮ-ІВ „МАЛА БЕРЕЗА”
НЕРРОВСБУРГ, США - 1950

„D.P. SCOUT WEEK“ (ФОТО: Е. ТОМКІВ)

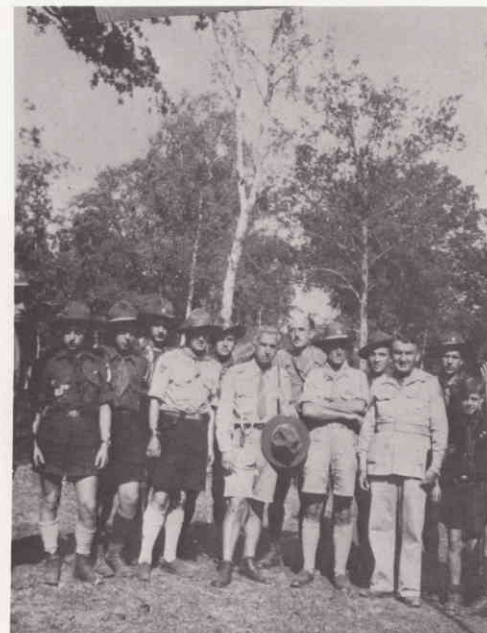
К УПІУВ ІМ. ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО
НІМЕЧЧИНА - 1946

ПЕРША ПЛАСТОВА ПРИСІГА
АВСБҀРГ - 1946

ІА РАДА ОРЛИНОГО ВОГНІЮ
АВСБҀРГ - 1947

УКРАЇНСЬКІ ПЛАСТУНИ
ШОСТЕ СВІТОВЕ ДЖЕМБОРІ
ФРАНЦІЯ, 1947 Р.

УЧАСНИКИ ЮНАЦЬКИХ ТАБОРІВ
ОБЕРСДОРФ, НІМЕЧЧИНА - 1946

УКРАЇНСЬКІ ПЛАСТУНИ
ШОСТЕ СВІТОВЕ ДЖЕМБОРІ
ФРАНЦІЯ, 1947 Р.

ШАТРО ЮНАЧОК З БЕРХТЕСГАДЕНУ
(ФОТО: Е.ЕЛИЇВ)

ПЕРШИЙ ГУРТОК „ВОВКИ” 1948
К УПЮ-ІВ ІМ ВОЛОДИМИРА ВЕЛ.

ШТАФЕТА ЧОТИ КРИЛАТИХ - 1947

19 К УПЮ-ІВ ІМ СВЯТОСЛАВА ЗАВ.
МЮНХЕН, ФРАЙМАН - 1948

ГЕН.-ХОР. В ПЕТРІВ І СІРИЙ ЛЕВ

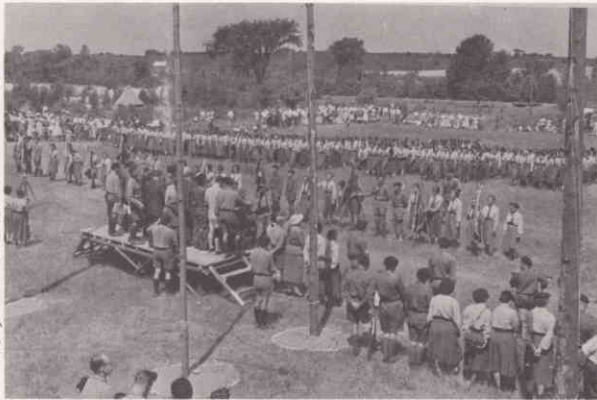
Ю.С.В. 1947, МІТЕНВАЛЬДЕН

ГНІЗАО НОВАКІВ НА АЕФІЛСАІ
БЕРХТЕСГАДЕН

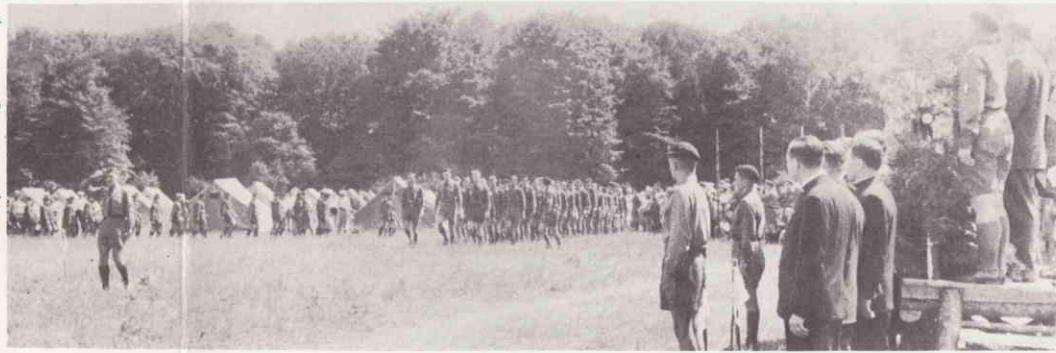
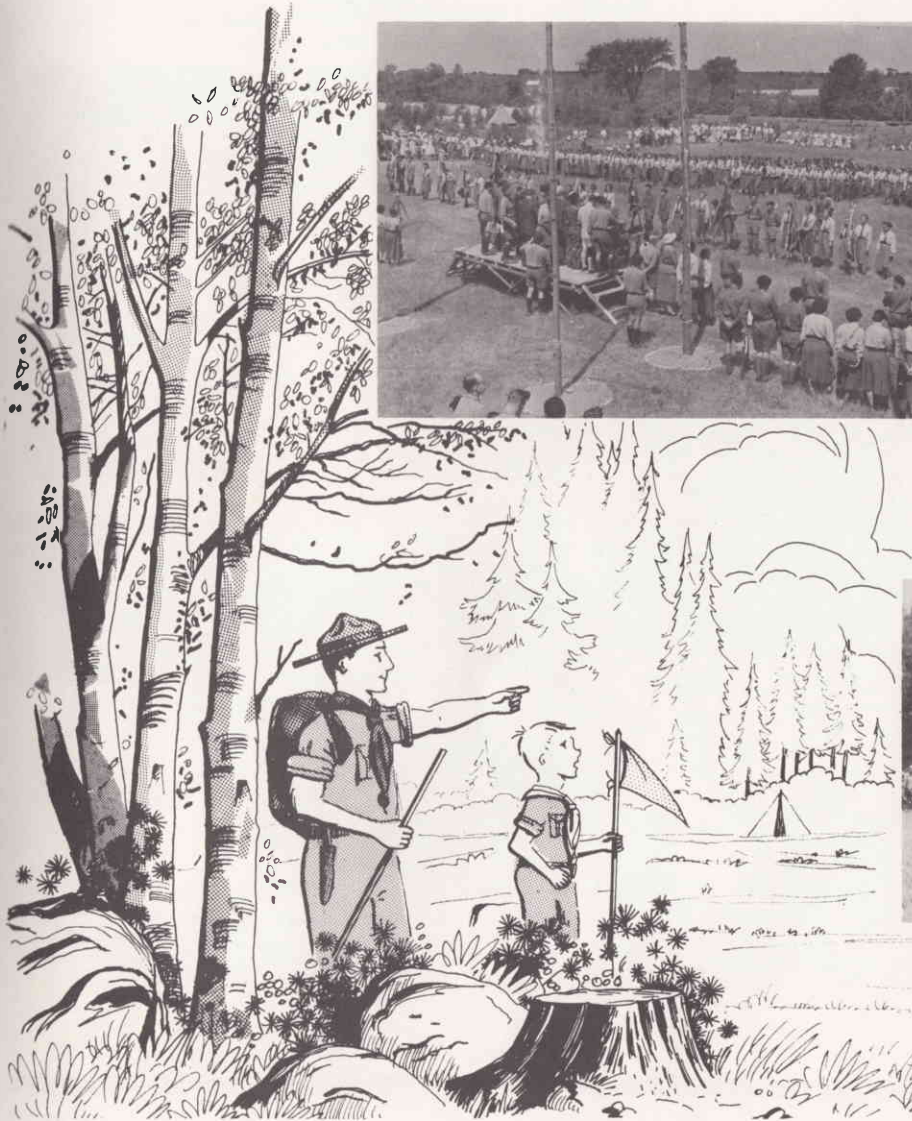
О ВОГНЮ
1947

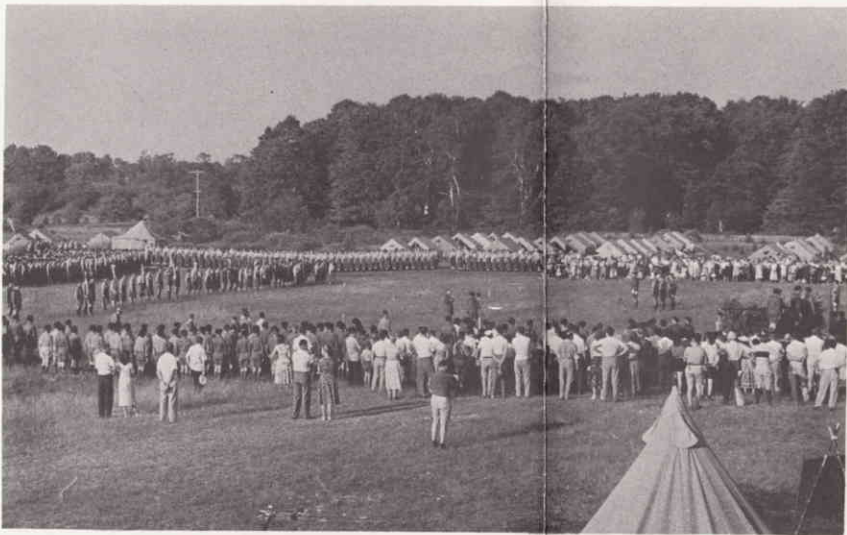
Ю.П.З. - 1957

ПІДЧАС СЛУЖБИ БОЖОЇ
НОВИЙ СОКІЛ, США - 1957

ЮВІЛЕЙНА ПЛАСТОВА ЗУСТРІЧ 1957 РОКУ - ПЛАСТОВА СІЧ, КАНАДА

ЧАС СЛУЖБИ БОЖОЇ
ДВІЙ СОКІЛ, США - 1957

Ю.П.З. - 1957

НАЧАЛЬНИЙ СКВТ КОМОНВЕЛТУ СЕРЕД
УКРАЇНСЬКИХ ПЛАСТУНІВ - СВІТОВЕ ДЖЕМБОРІ
АНГЛІСЬКА, 1957

ЗУСТРІЧ 1957 РОКУ - ПЛАСТОВА СІЧ, КАНАДА

Ю.П.З. - 1957
ПЛАСТОВА СІЧ

ДРОТ В ТАБОРІ „ЕВШАН ЗІЛЛЗ”
БОБІРІВКА, 1957

Емблема Ювілейної Зустрічі
Українського Пласту в Австралії

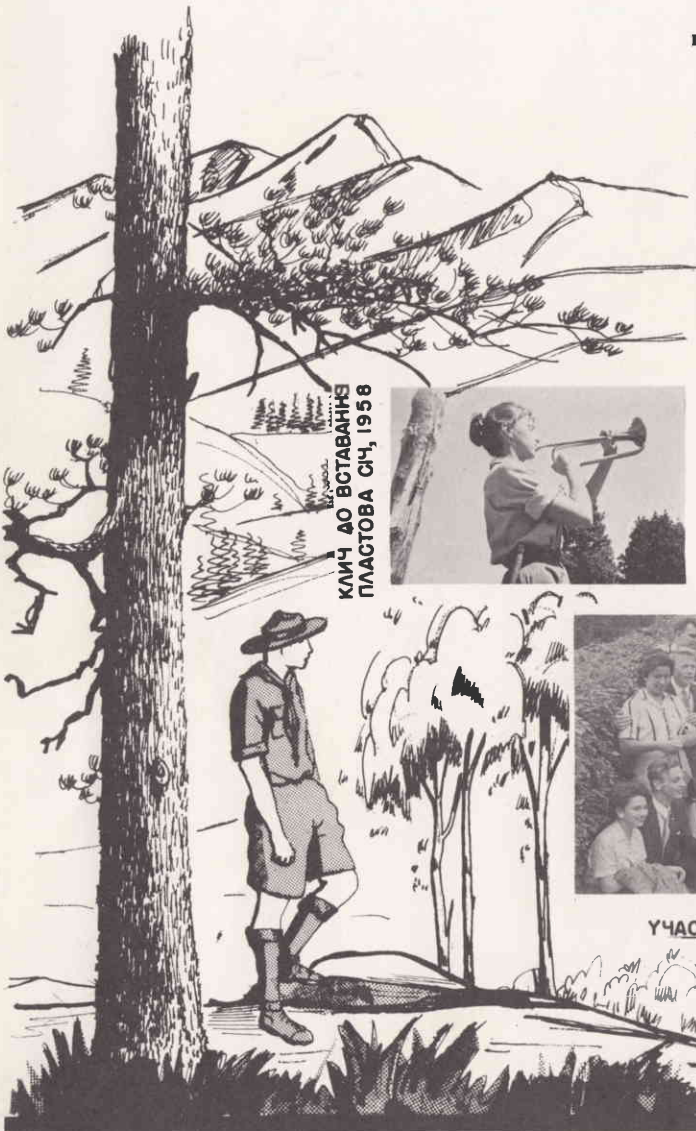
Пластова Печатка Других Зборів КУПО

ЗІЗДА УСП -
НОВИЙ СОКІЛ, 1957

ВИШКІЛЬНИЙ ТАБІР УПЮ-ІВ
БОБРІВКА - 1958

КЛИЧ ДО ВОСТААННЯ
ПЛАСТОВА СМ, 1958

УЧАСНИКИ - ДРУГІ ЗБОРИ КУПО

ТАБІР УПЮ-ІВ „ЗАГІН ЗАВЗЯТЦІВ”
ВОВЧА ТРОПА - 1958 Р.

ДЕНЬ ПЛАСТУНА
ВОВЧА ТРОПА, 1958

ВИШКІЛЬНИЙ ТАБІР УПЮ-ІВ
БОБРІВКА - 1958

ТАБІР УПЮ-ІВ „ЗАГІН ЗАВЗЯТЦІВ”
ВОВЧА ТРОПА - 1958 Р.

ДЕНЬ ПЛАСТУНА
ВОВЧА ТРОПА, 1958

УКРАЇНСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ НА ДЕФІЛАДІ ВІДКРИТТЯ ДЖЕМБОРІ
СВІТОВЕ ДЖЕМБОРІ - ФІЛІПІНИ, 1959
(ФОТО: М. СВІТУХА)

ПРОЩАННЯ
ЮВІЛЕЙНА ЗУСТРІЧ КАНАДИ
ВІННІПЕГ, 1961

СТАРШІ
ПЛАСТУНИ

СВЯТО ВЕСНИ 1959
НЬЮ ЙОРК І ОКОЛИЦІ

РІКАМИ ТИХИМИ . . .

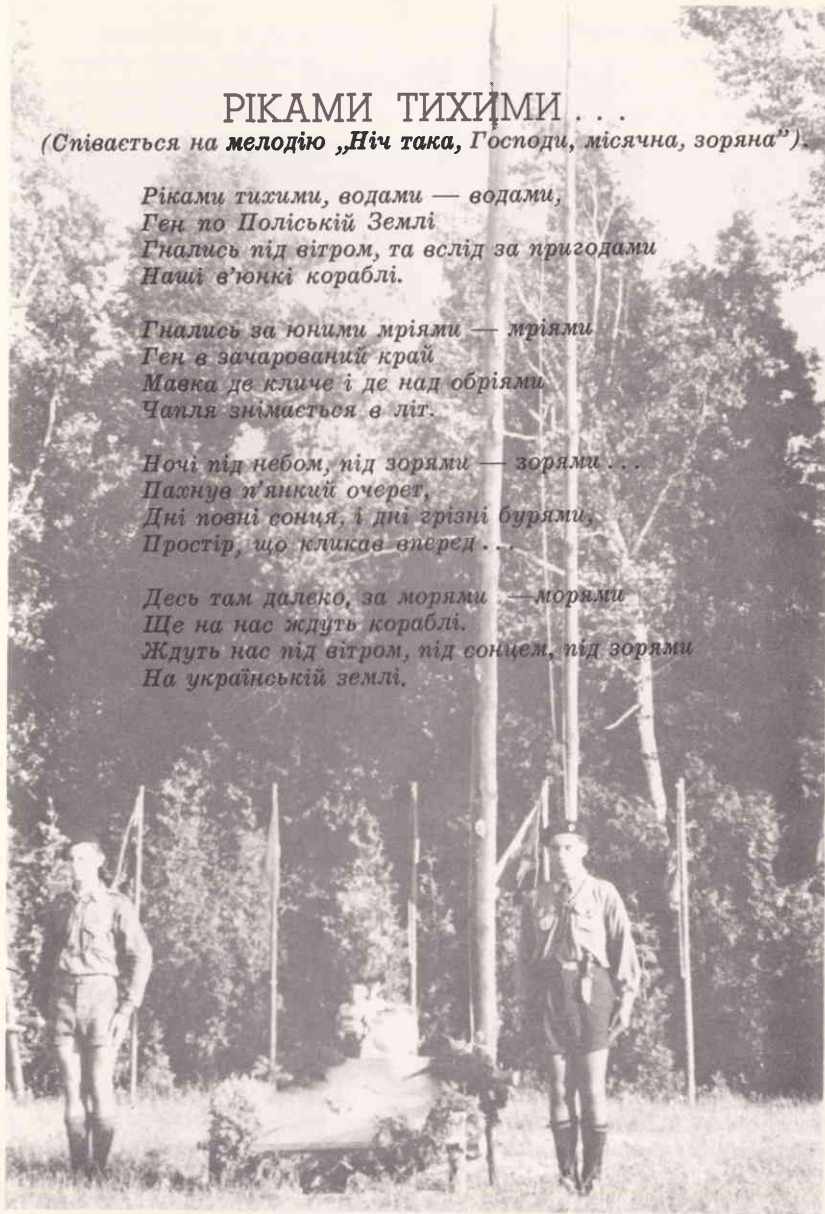
(Співається на мелодію „Ніч така, Господи, місячна, зоряна”).

Ріками тихими, водами — водами,
Ген по Поліській Землі
Гнались під вітром, та вслід за пригодами
Наші в'юнкі кораблі.

Гнались за юними мріями — мріями
Ген в зачарований край
Мавка де кличе і де над обріями
Чапля знімається в літ.

Ночі під небом, під зорями — зорями . . .
Пахнув п'який очерет,
Дні повні сонця, і дні грізні бурями,
Простір, що кликав вперед . . .

Деся там далеко, за морями — морями
Ще на нас ждуть кораблі.
Ждуть нас під вітром, під сонцем, під зорями
На українській землі.

ВІРНИЙ УКРАЇНІ . .

Любов до Батьківщини — не дасться уняти в гасла, резолюції та вчення. Цю містичну любов ми одідичуємо при своєму народженні, так глибоко вкорінену, що вона нас супроводить до кінця життя. Вона, як невідступний друг, йде з нами в днях радості та суму. В днях душевного підйому та упадку. З хвилиною, коли до нашої душі у важких невідрадних буднях вкрадається сумнів вірної любові до наших предків — це початок зради. Такої ж самої, як зради тайн, довірених державою своїм дипломатам. В вас пластунів — це рівночасно зрада пластового закону — коли б воно так сталося. Але нам важко повірити, що б пластун чи пластунка — допустили б до своєї так чистої, як криштал душі хоч на хвилину тінь якого б не було сумніву. Віра у свою дідизну-батьківщину — у Батьківщину-Україну — в пластуна на найперших, найголовніших щаблях пошани. Це дорогоцінний скарб, який ошліфовується кожного дня малим чи більшим Добрим Ділом у тій вірі, що це допомога сьогодні поневоленій Україні.

Кожен крок, кожен віддих, кожне слово написане чи сказане — мають бути складені на пошану для тих, що борються і терплять над Дніпром чи Дністром. Та не менша відданість і для цих, що по цей бік залізної занавіси, що в героїчній діяспорі сьогодні й вчора — вийшли з рідної землі. Не мрію любити а реальною любов'ю — безпереривною працею. І тільки конструктивною працею. Бо тільки такою побудуємо себе, свою найближчу родину, пластову організацію, велику і дорогу нам українську громаду — і тим самим — Україну. Бо що ж є Україна? Україна — це ми всі разом і тільки разом, розсіяні тут і там вдома. Це не мусить бути тільки територія. Тому саме наш ворог — так улесливо і хитро заманює нас до себе, бо він нас боїться мати тут свободних, вільних, інакше-думаючих — українців.

А що б утривалити цю містичну віру в свою вітчизну і добру пам'ять про неї — ми мусимо дуже пильно вивчати українську мову. Шанувати її. Гордитися нею. Знати історію нашого народу. Любити її. І вірити, безмежно вірити в майбутній державний чин — визволення.

Так, а не інакше велить пластовий закон. Так велить Бог. Всяка інша стилізація, відхилення від цього — це зрада. Головна зрада, за яку карає нарід, а найгірше при кінці життя — своє власне сумління. Воно, як могутній каральний меч стає всесильним суддею — і дає заслужену кару. Кару душевних тортур.

Чи ж не краще тоді бути вірним Богові й Україні кожного дня?

ДРОТ З СТАРШИМИ ПЛАСТУНАМИ

ЮНАЧКИ З ДЖЕРЗІ СІТІ

1957

ПРИ ЗАНЯТТЯХ

Ю. П. ЗУСТРІЧ

„ЛЕБЕДИ“ З ТОРОНТА

СІРИЙ ЛЕВ З ЮНАЧКАМИ З ЧІКАГО

Осип Е. Бойчук

ПЛАСТОВІ ЗУСТРІЧІ

За 50 років свого існування Пласт витворив багато власних, питомих форм, звичаїв, а то й установ, зв'язаних із пластовою діяльністю й побутом. Деякі з них прийнялися вже й поза Пластом і стали загально-громадською власністю.

Одною з важливих форм для більших зібрань пластової молоді є пластові зустрічі. Варто з перспективи 50-ти років пригадати генезу цих зустрічей і приглянутися, як вони розвивалися і змінялися з бігом часу.

ГЕНЕЗА ПЛАСТОВИХ ЗУСТРІЧЕЙ

Перша пластова зустріч відбулася в Галичині в 1924 році. Вона була вислідом потреби часу й обставин, в яких діяв тодішній Пласт.

По програній війні 1918-1920 років українське громадське життя в Галичині було повністю придавлене польською окупаційною владою. Відновлений вже в 1921-ім році Пласт був одним із перших проявів живучості української спільноти й її волі далі жити власним життям. Пласт відродився спонтанно по різних містах Галичини, головню при школах. Дозволу на свою діяльність Пласт не отримав ніколи за весь час свого існування, хоч неоднократно — а безуспішно — старався про затвердження владою власних статутів. Легальну вивіску для пластової організації дала незаборонена владою харитативна установа — Крайове Товариство охорони дітей і опіки над молоддю, якого Головний Виділ визнав Верховну Пластову Раду (потім Верховну Пластову Команду) за свою секцію. Під охороною тієї проблематичної правної вивіски Пласт діяв і розвивався. Він не був ані дозволений, ані заборонений, — був до якогось часу толерований. Таке становище влади до Пласту було, очевидно, диктоване політичними умовами, бо приналежність Галичини до Польщі не була ще міжнародно визнана і не було зручно забороняти загально відому в світі скавтську організацію, якою був Пласт. Тим не менше — Пласт поза школами був часто переслідований поліцією й судом як нелегальна організація (Косів, Золочів).

З ростом пластової організації виникла потреба конфронтації вислідів її діяльності у різних містах перед самою ж пластовою молоддю і перед громадянством. Вже в 1923-ім році постала думка відбутися у Львові „пластовий злет”. Однак така імпреза вимагала виразного дозволу адміністраційної влади, а заходи в цій справі зустрілися з категоричною відмовою. Пластовий злет був надто видимою українською маніфестацією, яка суперечила б з зовнішньою „польськістю” Львова.

В квітні 1924 р. головою Верховної Пластової Команди став Сірий Лев. З питомою йому енергією й мужністю він знайшов відповідь на заборону влади. В той час численні пластові гуртки мандрували вже по Карпатах. Не треба ніякого дозволу влади, щоб ці гуртки „припадково” зійшлися в один час в одному місці — десь глибоко в недоступних горах. Якщоб навіть поліція хотіла і там встрявати з заборонаю, то заки вона зорієнтується, — пластові гуртки вже знову помандрують даліше, кожний своєю дорогою.

ПЕРША ПЛАСТОВА ЗУСТРІЧ НА „ПИСАНОМУ КАМЕНІ”

Такий вийшов наказ Верховної Пластової Команди всім пластовим частинам у Галичині явитися на першу пластову зустріч о годині 12-ій в полудне дня 12-го липня 1924-го року на верхові, означеному на карті „кота 1222” — Писаний Камінь, в Косівщині в Карпатах. Цей верх був далеко від людних шляхів, з останньою залізничною станцією Коломия, віддаленою десятки кілометрів. В означений час з’явилися на Писаному Камені представники пластових полків з таких міст: Львів, Станиславів, Перемишль, Стрий, Тернопіль, Золочів, Яворів, Калуш і Косів. Окрім них — „Лісові Чорти” і Таборна чота — делегація з першого пластового табору, що са-

ме тоді відбувся на Кам'янці біля Підлютого. З Верховної Пластової Команди були: Сірій Лев і ст. пл. Євген Кульчицький. З Верховної Пластової Ради пп. Мрицівна, проф. Сидорович, д-р Олена Дашкевич (Степанівна), — зі Станиславова — редактор „Українського Пласту” проф. Іван Чепига. Зустріччю проводив голова ВПКоманди — Сірій Лев, бунчужним (тоді звався він „обозний”) ст. пл. Є. Кульчицький.

На цій першій пластовій зустрічі, що тривала 3 дні (12-14. 7. 1924) імпровізувалися нові звичаї і форми, які стали потім зразком для пізніших зустрічей. Дня 12-го липня 1924-го року загоріла перша спільна пластова ватра („Ватра Великої Ради”), при якій засіли представники різних пластових частин краю. В програмі була і гутірка (Юрій Студинський) і співи (проводив покійний Микола Матіїв-Мельник), деклямація (один з Лісових Чортів) і веселі монологи (Пік П'ясецький). Програму другого дня зайняла теренова вправа та обговорення її вислідів. Всіх учасників зустрічі було 72 — як на ті часи — багато. Всі вони потім непомітно розійшлися різними дорогами.

ДРУГА ПЛАСТОВА ЗУСТРІЧ БУБНИЦЕ-МАКІВКА

Успіх зустрічі на Писаному Камені був такий великий, що ВПКоманда приступила до влаштування чергової зустрічі вже в наступному році. Ця друга зустріч відбулася в днях 5-10-го серпня 1925-го року при участі 205 пластунів і пластунок, як теж деяких представників громадянства. Вона почалася на скелях Бубница біля Болехова у бойківських горах. При відкритті зустрічі — піднято національний прапор на високу щоглу, а на бічних линвах завішено знамена пластових частин. Замітними подіями на цій частині зустрічі були:

незвичайно сильна бур'я і злива в ночі з 5 на 6 червня, яка позбавила даху над головою велику більшість учасників зустрічі;

альпіністичний подвиг двох старших пластунів, які, спинаючись по прямовисній стіні височезної скелі, дісталися на її верх, зняли з нього австрійську чорно-жовту хоруговку, яка завішена тирольцями в часі першої світової війни, там знаходилася, а на її місце вивісили український прапорець. (Цей прапорець поляки пізніше зістрілили зі скорострільів). Цими старшими пластунами були два „чорноморці”: курінний Іван С. та Роман Шухевич (пізній ген. Тарас Чупринка).

По двох днях всі учасники зустрічі під командою Івана Чмоли вирушили слідами стрілецьких боїв через верх Ключ, здовж річки Кам'янки до Сколя, а звідти на гору Маківку — місце великого бою УСС з москалями, де упорядковано стрілецькі могили й відправлено торжественну панахиду. Похід здовж річки Кам'янки через Сколе до Головецька під Маківкою — був першим „парадним маршем”

Пласту в пошану Січовим Стрільцям на місцях їхніх боїв. Поява великої кількості пластової молоді в Сколім викликала негайну реакцію польської преси і вже наступного дня поліція намагалася не допустити до панахити на Маківці. Сірий Лев та Іван Чмола, як провідники зустрічі, мали поважні неприємності з поліцією. Це було пересторогою, що пластові зустрічі без дозволу влади в майбутньому стануть неможливими.

ТРЕТЯ ПЛАСТОВА ЗУСТРІЧ

З уваги на повище — чергову пластову зустріч ВПКоманда скликала в серпні 1926 року на пластову таборову посілість „Сокол” біля Підлютого, яку Пласт саме отримав на власність від Митрополита Андрея. Ця зустріч була получена з посвяченням таборових куренів і зібрала поважне число пластової молоді, як теж багато представників громадянства. Поліція інтервенювала дуже гостро, почалися поліційні шикани супроти таборів на Соколі та їх учасників, так що ВПКоманда визнала, що далі влаштування того роду зустрічей може наразити Пласт на заборону діяльності взагалі. Тому рішено на майбутнє влаштуувати менші зустрічі — по пластовим округам.

ОКРУЖНІ ПЛАСТОВІ ЗУСТРІЧІ

Галичина була поділена на 6 пластових округ: Перемишль, Львів, Стрий, Станиславів, Коломия, Тернопіль. Кожна з цих округ влаштуувала в наступних роках в міру можливості й потреби свої власні зустрічі. Однак найважливішою і найбільш численною була зустріч **ВОЛИНСЬКИХ ПЛАСТОВИХ ОКРУГ**, скликана ВПКоман-

дою зараз же наступного, 1927-го року, до містечка Олександрії на Рівенщині, на дні 19-го і 20-го серпня.

Пласт, якому адміністраційна влада в усякий сповіб старалася унеможливити діяльність на терені Волині, все таки поширився з незвичайною швидкістю в роках 1926-1927 під легальною вивіскою Просвіт. Чи-то через чийось помилку, чи через недогляд — пластова зустріч в Олександрії була офіційно дозволена і стягнула незвичайно велику кількість пластової молоді з цілої Волині, численну делегацію галицьких пластунів з головою ВПК Сірим Левом, а передусім незчислені маси довколишнього населення і перемінилася у величаву українську маніфестацію. Занепокоєна поліція — помимо дозволу — розв'язала зустріч зараз другого дня. Все таки вага цієї зустрічі була дуже велика. Пластова молодь Волині вперше зустрілася зі собою і з галицькою пластовою молоддю, а українське населення, прибите режимом, піднялося на дусі.

ОСОБЛИВІ ПЛАСТОВІ ЗУСТРІЧІ

Був ще один рід пластових зустрічей, який притягав учасників своєю романтикою, а частинно й небезпекою. Це були зустрічі галицьких пластунів із пластунами Карпатської України. Вони відбувалися звичайно на найвищому верху Черногори — Говерлі, — часом у бойківських горах на горі Пікуй. Організатором цих зустрічей із галицького боку був 5-ий Курінь УСП „Довбушівці” в Станиславові.

Міждержавний кордон проходив верхами Карпат. Так якось складалося, що граничний стовп на верху Говерлі, який звичайно мав з одної сторони напис „Польща”, а з другої „ЧСР”, — по пластових зустрічах завжди змінював свої написи: по обох його сторонах були виразні написи „Україна”, а замість двох чужих держав-

них гербів — тризуб. Бо там стрічалася пластова молодь, щоб на кордонах пошматованої батьківщини подати собі руки з окликом „кордонів немає!“. Це були зворушливі хвилі, які важко зрозуміти сьгоднішній молоді, що свобідно проїздить кордони держав. Українці в ті часи не мали змоги дістати паспорту на виїзд за кордон, — їм дуже часто був навіть заборонений побут у прикордонній смузі. Неодин пластун, мандруючи Карпатами, попадав у прикордонну полосу й кінчав мандрівку на поліційній станиці.

По зустрічах — частина пластунів замінювала свої однострої. Закарпатські пластуни в галицьких одностроях мандрували до пластових таборів на Соколі. Інші знову, надягнувши закарпатські однострої, відвідували пластові табори по другому боці Карпат у Тур'ї Реметі й ін.

ПЛАСТОВІ ЗУСТРІЧІ ПО ЗАБОРОНІ ПЛАСТУ

Толерований адміністрацією впродовж 10-ти років Пласт був остаточно заборонений 16-го вересня 1930-го року серед гарячки кривавого резистансу українського населення проти чужої йому держави. Пластові з'єднання розв'язано, майно skonфіковано, багато пластових провідників арештовано. Провідна тоді в українській спільноті політична сила — ОУН — вимагала повного включення пластової молоді в її ряди. Пласт однак не піддався ні забороні чужої влади, ні натискові власних політичних середовищ. Він повів надалі свою виховну діяльність — без одностроїв і відзнак, під чужими зовнішніми формами, — але зберігаючи суть пластової виховної методи. Для вможливлення цього завдання відновлено пластові зустрічі — у зміненому виді. Нелегальний пластовий провід — „Пластовий Центр” — скликував пластових провідників із

різних місцевостей у недоступні закутини Карпат, щоб там провадити потрібні наради.

Перша така зустріч в новій дійсності відбулася в літі 1931 року на верху „Гриньків” недалеко Підлютого.

Наступного, 1932 року, в днях 19 і 20 серпня відбулася друга й остання зустріч на верхах найдикшої частини Горганив — на Довбушанці. В умовах конспірації не трудно було о непорозуміння при скликуванні зустрічі. Довбушанка має три верхи, всі повище границі лісу, всі покриті камінням, т. зв. цикотами і всі переділені між собою глибокими ярами. Одна частина учасників дістала доручення явитися визначеного дня о год. 12-ій в полудне на східньому верхові, — друга частина на середньому. Був даний наказ не приходити надто вчасно, щоб не викликувати непотрібної уваги до себе. — В означений час обі групи стояли на двох віддалених від себе верхах Довбушанки, кожна з них переконана про правильність свого місця. Сигналізування семафором вияснило непорозуміння, але переходити з верха на верх не було вже часу. Рівно в 12-ій годині обі групи — одна під проводом Сірого Лева, а друга під проводом Івана Чмоли — звернулися лицем до себе, підняли прапори і співом пластового гимну відкрили зустріч. Потім зійшлися всі разом у відлюдному місці, підготованому для нарад.

ПЛАСТОВІ ЗУСТРІЧІ НОВИХ ЧАСІВ

По відновленні Пласту після 2-ої світової війни віджили теж і пластові зустрічі. Відпала зовсім основна причина крайових зустрічей — потреба ховатися перед оком влади — але залишилася користь з взаємного пізнання себе пластової молоді, залишився підйом, що його приносить зі собою спільний виступ численних струнких лав, залишилася потреба запрезентувати висліди пластової праці перед очима громадянства.

Відбувалися й відбуваються тепер пластові зустрічі більших і менших розмірів та з різних нагод. Однак правдиво репрезентативні, великі, загальні пластові зустрічі пов'язується сьогодні передусім із відзначенням пластових ювілеїв. Такі великі ювілейні пластові зустрічі відбулися в нових часах:

29 вересня 1946 в місті Авгсбург, Німеччина — на започаткування святкувань з приводу 35-річчя Пласту;

5-7 липня 1947 у містечку Міттенвальд, Німеччина, з нагоди 35-річчя Пласту;

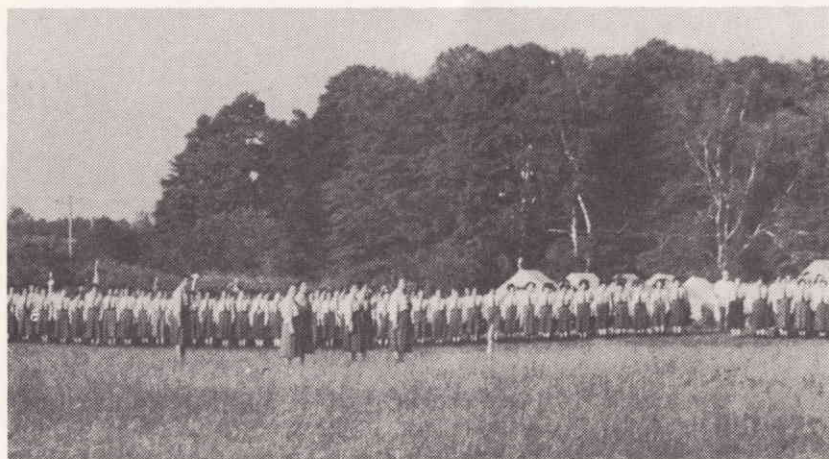
30 липня до 3 серпня 1957 р. на „Пластовій Січі” у Грефтон, Онт., Канада — з приводу 45-річчя Пласту.

Це були розмірно великі здвиги пластової молоді при участі мас українського громадянства.

Поодинокі крайові пластові організації, віддалені від себе морями і просторами, влаштовують свої крайові зустрічі з тих самих нагод (Австралія, Аргентина, Велика Британія, Німеччина).

Багато пластунів брало участь у зустрічах. Є такі, що були учасниками всіх великих зустрічей Українського Пласту. Та незалежно від того, скільки зустрічей котрий пластун пережив, — всі вони очікують — і вірять твердо в те, що діждуться — тієї найвищої і найбільш радісної пластової зустрічі — У ВІЛЬНОМУ КИЄВІ!

У РАДІСНУ ПОРУ . . .

1. У радісну пору, у зустрічі день
Із даля, з полудня, з тіночі
Ідуть пластуни і співають пісень
А вітер їх стягом лопоче,

Гей, Друзі і Подруги станьмо в ряди,
Наша пісня пролине ланами,
Щоб з нами співали гаї і сади,
А прапор як сонце над нами.

2. Ми віримо в правду, красу і добро
І серцем до рідного ближні
Любов свою ми Україні дамо
Далекій бажаній Вітчизні

Гей, Друже і Подруго, руку подай
Веселий танок заведемо!
І радощі наші та юности май
З собою у мандрю берімо!

3. Гартуймо змаганням юнацький наш дух
Готуймось на служну годину —
У люту добу світових завірюх
Відстояти рідну країну

Гей, Друже і Подруго в коло ставай
І ватру до хмар запалімо
Хай полум'ям ясним освітить весь край
Щоб кожному серці горіло!

4. Привіт Україні крізь сині моря
Крізь гори, ліси і тумани
Ми віримо: зійде над нею зоря
І день її волі настане

Гей, Друзі і Подруги, стяг піднесім
А вітер із рідного краю
Хай буйно розвіє її лопоче у нім
Це рідна земля нас вітає!

ПІСНЯ ЗУСТРІЧІ

(На мелодію: „Не журіться, юні друзі”)

Розсвітися, рідна ватро,
Злиньте, іскри, аж до хмар,
Бо сьогодні нас багато,
Мерехтить в зінцях жар.

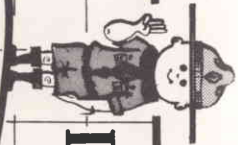
Залунай, іскриста пісне,
І замкніться руки в круг,
Хай у серці радість блисне,
Кожний кожному тут друг.

Це сьогодні всім нам свято,
Бо летить могутній скоб
Вже крізь літо п'ятдесятє,
Не боїться трудів-проб!

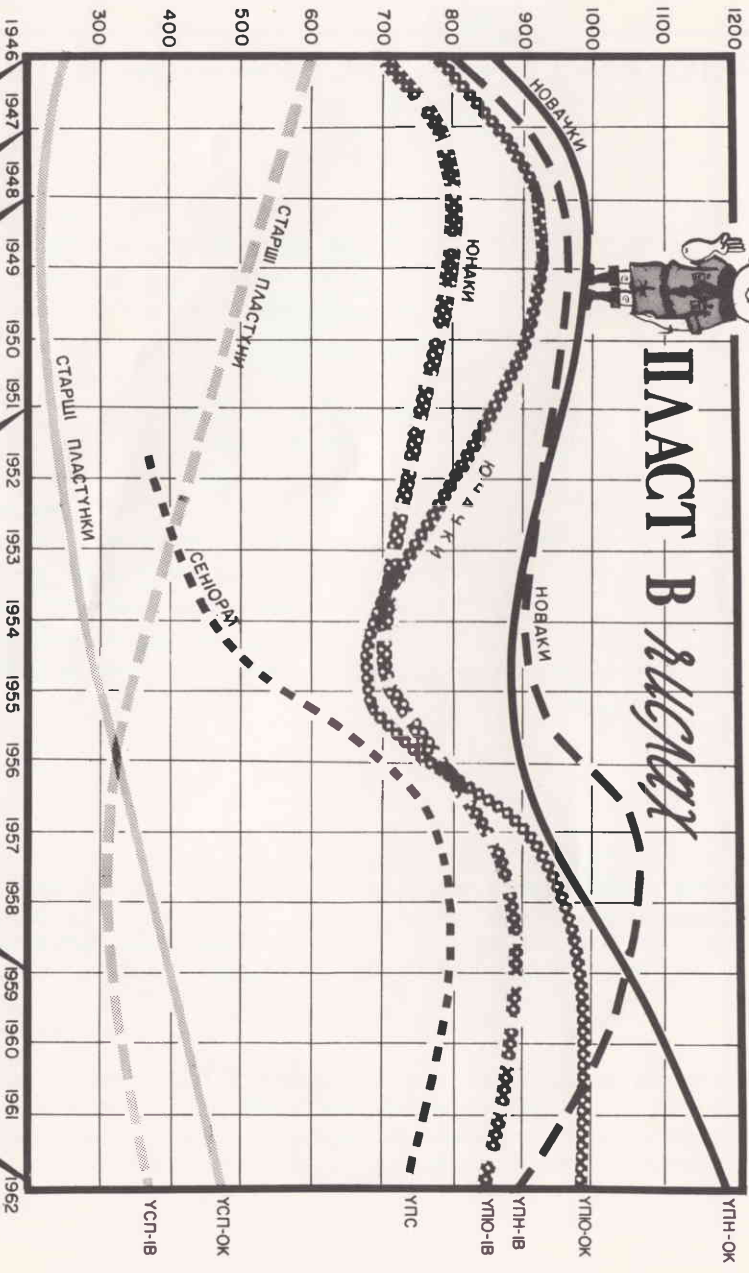
Бо летить по всьому світу
Із гнізда свого з Карпат,
Бо ростуть орлині діти,
В ясний простір з ним летять.

Вгору линути свобідно
Щораз вище, Боже дай!
Де нас кличуть зорі рідні,
Злетимо ми в Рідний Край.

Леся Храплива

ИПАСТ В РИСПИНАХ

Year	Country	Model
1946	ИПН-463	ИПН-463
1947	ИПО-284	ИПО-284
1948	ИПН-200	ИПН-200
1949	ИПО-160	ИПО-160
1950	ИПН-26	ИПН-26
1951	ИПО-14	ИПО-14
1952	ИПН-321	ИПН-321
1953	ИПО-194	ИПО-194
1954	ИПН-321	ИПН-321
1955	ИПО-227	ИПО-227
1956	ИПН-321	ИПН-321
1957	ИПО-136	ИПО-136
1958	ИПН-427	ИПН-427
1959	ИПО-494	ИПО-494
1960	ИПН-68	ИПН-68
1961	ИПО-36	ИПО-36
1962	ИПН-1273	ИПН-1273
	ИПО-540	ИПО-540
	ИПН-494	ИПН-494

ПОКН

Одноднівку „Вогонь Дружби” видав, на доручення Організаційної Комісії ЮНІЗ, 29-ий Курінь УСП-ів „Сіроманці” з нагоди Ювілейної Пластової Зустрічі на Бовчій Тропі, серпень-вересень 1962, в рамках святкування 50-ліття Пласту. Відбито офсетом; склад друкарні „Свобода”, Джерзі Ситі, Н. Дж. Тираж 1.500 примірників. На правах рукопису.

Відповідальний редактор: *ст. пл. Любомир Онишкевич, С.м.*
Мистецьке оформлення: *ст. пл. Тит Геврик, С.м.*
Друк: *ст. пл. Мирон Баб'юк, С.м.*
Адміністрація: *ст. пл. Юрій Клюфас, С.м.*

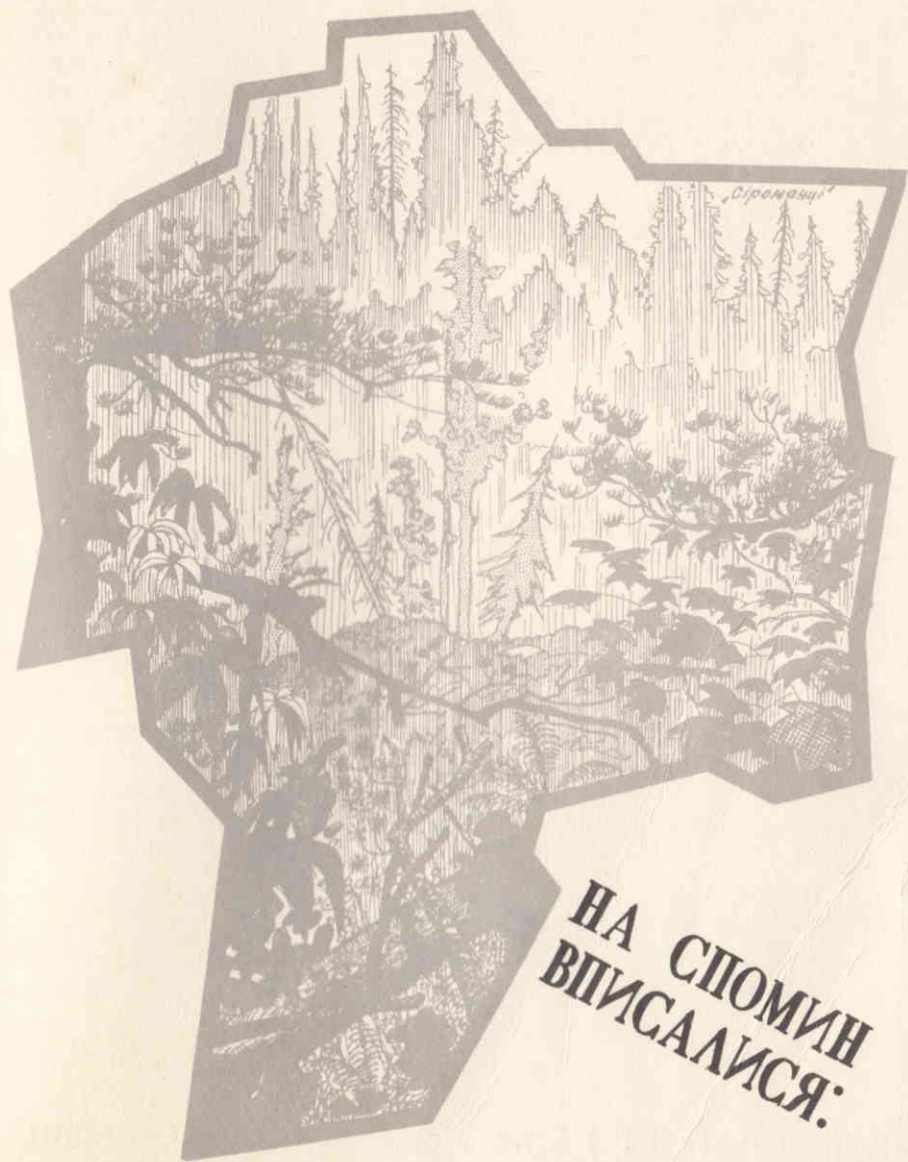
З М І С Т

	стор.
<i>Пл. сен. Я. Гладкий: Привіт Ювілейній Пластовій Зустрічі ..</i>	4
<i>Сірий Лев: До Вас Моє Слово</i>	7
<i>Ларка, Х.: Перший Начальний Пластун</i>	9
<i>Пл. сен. Леся Храплива: Пісня Зустрічі</i>	46
<i>Д-р Ол. Тисовський: Підвалини Пласту</i>	12
<i>Молитва</i>	18
<i>Пл. сен. Ольга Кузьмович: Вони — пластуни</i>	19
<i>Пл. сен. Леся Храплива: Вагра</i>	22
<i>Пл. сен. Е. Кульчицький-Гут: Чар пластування</i>	23
<i>ЮСТ: Ріками тихими</i>	33
<i>Пл. сен. М. Бажанський: Вірний Україні</i>	34
<i>Пл. сен. О. Е. Бойчук: Пластові Зустрічі</i>	37
<i>У радісну пору</i>	45
<i>Історія Пласту в ілюстраціях</i>	25
<i>Пласт в числах</i>	47

ВИДАНО 29-ИМ КУРЕНЕМ УСП

СІРОМАНЦІ

НА СПОМИН
ВПИСАЛИСЯ:

Printed in the United States of America